

NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA U ZAGREBU  
PLAN RADA ZA 2021. GODINU

## Sadržaj

UVOD .....	1
HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO.....	5
ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI.....	11
ODJEL OBRADA.....	14
ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE .....	17
ODJEL POSEBNE ZBIRKE.....	20
ODJEL ZAŠTITA I POHRANA .....	25
ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE.....	28
ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI.....	32
ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE .....	36
DODACI .....	39
Znanstvena djelatnost.....	39
Međunarodna suradnja .....	40
Projekti i programi.....	41
Skupovi, sastanci, događanja.....	45
Nakladnička djelatnost .....	48
Izložbena djelatnost.....	49
Povjerenstva, radne grupe, odbori .....	50
Upute, smjernice, pravilnici .....	52
Međunarodna članstva NSK.....	53

## UVOD

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (dalje: NSK) jedna je najznačajnijih kulturnih ustanova i ustanova znanstvene infrastrukture u Republici Hrvatskoj jer uz zadaću nacionalne knjižnice Republike Hrvatske obnaša i zadaću središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. Sukladno tomu obavlja i znanstveno-istraživačku i razvojnu djelatnost radi promicanja hrvatskoga knjižničarstva te izgradnje i razvoja hrvatskoga knjižničkog sustava. Sve zadaće NSK utemeljene su na odredbama *Zakona o knjižnicama i knjižničkoj djelatnosti*, *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju* i *Statuta NSK*, a svi redovni i razvojni programi usklađeni su s općim ciljevima *Strategije razvoja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu 2021. – 2026.* (u pripremi za završnu verziju i prihvaćanje, jer završava petogodišnje strateško razdoblje), odnosno *Akcijskog plana rada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* koji prati novu Strategiju razvoja.

Plan rada za sljedeću godinu u vremenu pandemije bolesti COVID-19 otvara potrebu za isticanje učinkovitog upravljanja u krizno vrijeme, ne samo informacijskim izvorima već i cjelokupnim uslugama za korisnike te prostorom za djelotvorno funkcioniranje NSK i siguran rad zaposlenika, što zahtijeva učinkovito upravljanje rizicima.

Zatvaranje knjižnica i ograničavanje pristupa fizičkim zbirkama građe po cijelom svijetu preko noći su ukazali na globalni problem tiskane građe i njene digitalizacije: potrebu masovne digitalizacije u skladu s autorskim i srodnim pravima i razvojem novih strategija za pregovaranje s nakladnicima za osiguravanje novih modela pristupa; pružanje visokokvalitetnih usluga kao i razvoj novih zbog smanjivanja broja fizičkih korisnika; prenamjenu postojećeg prostora zbog ograničavanja broja korisnika i osiguravanja propisanih epidemioloških mjera. U vezi potonjeg, po završetku predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU 2020. godine 30. lipnja 2020., novouređeni prostor NSK predan je Odlukom Vlade RH (Odluka o dopuni Odluke o utvrđivanju NSK jednim od središnjih prostora za provedbu aktivnosti Predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske Unije 2020. u Republici Hrvatskoj, NN 77, 1470 (2020 )) na upravljanje NSK, čime je imovina NSK obogaćena novom velikom dvoranom s galerijom s pratećim sklopom dvorana za sastanke i razne druge programske aktivnosti.

Prateći mjere Nacionalnog stožera civilne zaštite te odluke nadležnih ministarstava (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo kulture i medija), NSK će i u narednoj godini provoditi propisane mjere te osiguravati fizičke usluge širokim spektrom epidemioloških mjera: ograničavanjem broja korisnika u NSK; ograničavanjem broja događanja i aktivnosti u NSK; promicanjem higijene (korištenjem dezinficijensa, nošenjem maski i održavanjem fizičke distance); zaštitom osoblja i korisnika te javnom i transparentnom komunikacijom.

Zbog svega navedenog 2021. godina će biti iznimno izazovna u smislu obavljanja redovne djelatnosti sukladno obvezama koji slijede iz *Zakona o knjižnicama i knjižničkoj djelatnosti*, kao i proširenja obima aktivnosti kroz razvojne programe i proaktivno djelovanje. U internoj komunikaciji brigu o mjerama vodi Krizni stožer NSK i imenovani koordinator za COVID-19, u suradnji s rukovoditeljima odjela i odsjeka te koordinatorima poslovnih procesa.

Istodobno, u suradnji s Hrvatskim knjižničnim vijećem NSK radi na novim podzakonskim aktima (pravilnicima i standardima) koje donosi Ministarstvo kulture i medija, a sve to u ulozi središnje ustanove hrvatskoga knjižničkog sustava. U tim procesima NSK slijedi osnovne ciljeve iz *Strategije razvoja NSK 2021.-2026.* koji su usmjereni prema unaprjeđenju redovite

djelatnosti, upravljanju rizicima i organizacijskom kulturom te suradnjom u inovacijama i razvoju radi održivosti i proaktivnog djelovanja u hrvatskom knjižničnom, znanstvenom i kulturnom prostoru..

**Programima redovne djelatnosti** i u 2021. godini žele se postići sljedeći ciljevi: osiguravanje cjelovitosti zbirke hrvatske pisane/objavljene baštine; ažurna obrada obveznoga primjerka te kupljene, darovane i zamjenom pristigle knjižnične građe; tekuće izrađivanje nacionalne bibliografije u svim nizovima; izgradnja zbirke građe posebne vrste kao i zbirke stručno-znanstvene literature s ciljem ostvarivanja podrške akademskoj i znanstvenoj zajednici; sustavna zaštita knjižnične građe te digitalizacija građe kao sredstva osiguravanja trajne zaštite i dostupnosti najvrjednije hrvatske knjižnične baštine, čime će se osigurati uvid u bogatstvo hrvatske kulturne baštine. Nadalje, radit će se na osiguravanju rada matične djelatnosti za sve vrste knjižnica i na zaštiti knjižnične pisane baštine; osiguravanju redovnih aktivnosti integriranog knjižnično-informacijskog sustava kao i normativne djelatnosti; razvoju sustava i portala NSK kao i djelatnosti Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u Republici Hrvatskoj (CSSU). Za odvijanje redovitih knjižničnih programa posebno je važan rad na unaprjeđenju knjižničkog informacijskog sustava, kako za NSK tako i za sve knjižnice koje koriste isti sustav, jer postojeći softver više ne prati potrebe i mogućnosti razvoja, te suvremene trendove u svijetu koji pokazuju pomake prema trajnim i održivim rješenjima, posebno važnim za knjižnicu značaja NSK

**Sigurnost i otpornost** NSK slijedi strateški cilj u okviru kojeg su planirani ključni i prateći projekti, usmjereni na učinkovito upravljanje prostorom i procesima, posebice usmjerenim na zaštitu građe i funkcionalnost zgrade te izgradnju unutarnje organizacijske strukture. U 2021. planira se aktiviranje pojedinih modula objedinjenog projekta, ovisno o pozivima na prijavu projekata koji se očekuju tijekom iduće godine, a ovisno o smjernicama Vlade i aktivnostima resornih ministarstava.

Održivost i otpornost NSK uključuje i unutarnji razvoj sustava upravljanja kvalitetom i jačanje ljudskih resursa radi unaprjeđenja poslovnih procesa, čemu će se prilagođavati i interni normativni akti.

**Razvojni programi** najvećim dijelom su usmjereni na poticanje razvojnih projekata digitalizacije, poslovanja i usluga knjižnica. Najznačajnija razvojna aktivnost je provedba suradničkoga projekta *e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine* Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i partnerskih ustanova. U sklopu navedenog projekta provodit će se razvoj i implementacija modula za podršku radnom procesu digitalizacije građe, modula za prihvata, pohranu i zaštitu svih vrsta digitalne građe i metapodataka u središnji sustav trajne pohrane kao i dostava metapodataka u nacionalni agregator, na središnji nacionalni portal kulturne baštine i u Europeanu. Projekt ima za cilj obuhvatiti i aktivnosti koordinacije digitalizacije ostalih knjižnica te ujednačavanje i okupljanje metapodataka digitalne građe.

U fokusu razvojnih programa NSK bit će i uspostava Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjega sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija, a nastaviti će se i rad na razvoju novih funkcionalnosti sustava Digitalne zbirke NSK s ciljem povećanja kvalitete njihova korištenja i bolje suradnje sa znanstvenicima i istraživačima, suradnje u području obrazovanja i razvoju obrazovnih sadržaja te daljnjem radu na provedbi suradničkih projekata. Digitalni laboratorij NSK planira razvoj programa podcast formata za produciranje i distribuciju kulturnih i obrazovnih sadržaja.

Nastavlja se s daljnjim razvojem i vođenjem *Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica* čije podatke preuzima Državni zavod za statistiku i šalju se u IFLA Library Map of the World te vođenje i koordinacija provedbe upisa podataka o knjižnicama u *Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj*.

Razvojne aktivnosti integriranog knjižničnog sustava za 2021. godinu obuhvaćaju izradu analize i provedbu pripremnih aktivnosti vezano uz implementaciju suvremenije verzije knjižničnog programa u oblaku, aktivnosti na daljnjem razvoju nacionalnog skupnog kataloga te razvijanje usluga Podatkovnog laboratorija NSK ([data.nsk.hr](http://data.nsk.hr)).

Nastavit će se s razvojem alata za prihvata i pohranu obveznog primjerka e-knjige i e-serijske publikacije u sustav Digitalne zbirke NSK.

Provest će se implementacija *Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima* te obaviti pripreme za objavljivanje Pravilnika kao ontologije u registru imenskog prostora radi uporabe u okružju povezanih podataka.

Planira se koncipiranje i priprema novog projekta nabave e-Izvor za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu u financijskom razdoblju do 2023., a zatim kroz šestogodišnji projekt u nastavku. Tijekom 2021. započinju aktivnosti na projektu e-Izvor kako bi se održao kontinuitet i sustavno uvodili transformativni ugovori što donosi dodatnu vrijednost u odnosu na ranije projekte.

Planira se vrednovanje pojedinih usluga: međuknjižnične posudbe i dostave dokumenata; korištenja građe, korištenja pretplaćenih baza podataka, repozitorija i digitalnih zbirki te ispitivanje zadovoljstva korisnika uslugama i informacijskim izvorima.

Nastavit će se s aktivnom međunarodnom suradnjom kroz sudjelovanje u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama kao i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu s ciljem provođenja zajedničkih projekata, programa i aktivnosti te međunarodne promocije hrvatske kulturne i znanstvene baštine.

Od mnogobrojnih stručnih skupova koje će organizirati ili suorganizirati NSK važno je za 2021. istaći virtualnu međunarodnu konferenciju [\*Solidarity in culture: Heritage protection under conditions of crisis\*](#) koja će se realizirati s ciljem osmišljavanja integriranoga, uključivoga i promišljenoga pristupa zaštiti kulturne baštine, tematiziranja aspekta unutarsektorske i međusektorske suradnje te promicanja suradnje i solidarnosti među ustanovama u kulturi u kontekstu zaštite kulturne baštine.

U 2021. planira se početak izrade novog, suvremenijeg Portala NSK i njegova prilagodba mobilnim uređajima.

Slijedom svega navedenoga, sve razvojne programske aktivnosti u 2021. godini provodit će se u okvirima financijskih mogućnosti. Važno je napomenuti da se očekuje da će zapošljavanje tri pomoćnika glavnog ravnatelja značajno pridonijeti ostvarenju ciljeva i kvaliteti unutarnje organizacijske kulture.

Plan rada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za 2021. godinu sastoji se od 3 dijela. U prvome se dijelu navode sve redovne i razvojne aktivnosti prema organizacijskoj strukturi NSK. Drugi dio, nazvan Dodaci, donosi sažeto prikazanu znanstvenu djelatnost, međunarodnu suradnju; popisani su svi projekti i programi, planirani skupovi, sastanci, događanja, rad u radnim grupama, povjerenstvima i odborima, nakladnička i izložbena djelatnost te

međunarodna članstva Knjižnice. U trećemu dijelu se nalazi dokument Obrazloženja financijskog plana za 2021.

Aktivnosti u ovom planu predstavljene su kroz rad organizacijskih jedinica, te kroz projektne aktivnosti koje povezuju više odjela i moguće partnere izvan NSK.

## HRVATSKI ZAVOD ZA KNJIŽNIČARSTVO

Hrvatski zavod za knjižničarstvo djeluje kroz Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva, Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice i Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH. U okviru tih centara provode se redovne aktivnosti te potiču i provode projekti i programi vezani uz razvoj djelatnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i uz razvoj djelotvornoga hrvatskoga knjižničnog sustava kroz obavljanje zadaće središnje matične knjižnice u Republici Hrvatskoj. Planiraju se i organiziraju različiti oblici stručnog usavršavanja u suradnji s ostalim hrvatskim knjižnicama i (obrazovnim) ustanovama. U sklopu poticanja informacijsko-tehnološkog razvoja knjižnica i uspostave novih knjižničnih usluga, Zavod koordinira i potiče primjenu normi, informatizaciju knjižnica, digitalizaciju građe i razvoj digitalnih zbirki i usluga te izgrađuje suradnički sustav i portal Hrvatska digitalna knjižnica. Razvojni programi temelje se na Strategiji razvoja i Akcijskom planu NSK 2021.-2026. te obvezama koje slijede iz Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (razvoj i vođenje Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, vođenje Upisnika knjižnica, uspostava Hrvatske digitalne knjižnice) te ostalih zakona, podzakonskih akata i ostalih normativnih dokumenata (pravilnici, standardi za sve vrste knjižnica), obveza koje se odnose na razvoj i unapređenje poslovanja NSK (ustroj, poboljšanje poslovnih procesa i dr.) te provedbu i poticanje znanstveno-razvojnih i stručnih istraživanja u knjižničarstvu.

### **Centar za razvoj knjižnica i knjižničarstva**

#### **Matična djelatnost**

Plan rada matične djelatnosti bit će usmjeren provedbi redovnih programa rada kroz nacionalnu matičnu službu za sveučilišnu matičnu djelatnost, matične službe za visokoškolske i specijalne knjižnice na sveučilišnoj razini, djelatnost matične službe za školske knjižnice, djelatnost matične službe za školske knjižnice i zaštite knjižnične pisane baštine. Uz osnovne i razvojne zadaće, zajednički je zadatak postizanje čim veće ažurnosti podataka u Upisniku knjižnica, poticanje razvojnih projekata digitalizacije, poslovanja i usluga knjižnica te savjetovanje knjižnica.

Osnovne zadaće nacionalne matične službe za sveučilišnu matičnu djelatnost uključuju koordiniranje rada sveučilišnih matičnih službi sveučilišnih matičnih knjižnica, koordiniranje i predsjedanje Stručnim vijećem sveučilišnih matičnih knjižnica, provedbu stručnog nadzora rada sveučilišnih matičnih službi te rada sveučilišnih i znanstvenih knjižnica, prikupljanje i ujednačavanje izvještaja o radu i planova rada sveučilišnih matičnih službi, stručno-savjetodavnu pomoć sveučilišnim matičnim službama u vezi osnivanja/zatvaranja knjižnica, postupaka revizije i otpisa u knjižnicama, provedbe stručnog nadzora, koordinacija provedbe upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica, stručno-savjetodavnu pomoć u obavljanju i razvoju poslovanja u sveučilišnim i znanstvenim knjižnicama, provjeru revizije i otpisa građe sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica, koordinaciju i organizaciju unosa i kontrole statističkih podataka u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, analizu stanja sustava sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižnica te promociju rada matične službe NSK putem izgradnje i održavanja Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Provedba razvojnih zadaća nacionalne matične službe za sveučilišnu matičnu djelatnost obavljat će se u sklopu projekta Razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, kroz sudjelovanje u izvedbi programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja sveučilišnih, visokoškolskih, znanstvenih i specijalnih knjižničara, sudjelovanje u izradi strateških dokumenata, sudjelovanje i izlaganja na stručnim skupovima, seminarima i okruglim stolovima te izradom i objavom stručnih i znanstvenih radova.

Redovni programi matične djelatnosti na sveučilišnoj razini uključuju sudjelovanje u radu Stručnog vijeća sveučilišnih matičnih knjižnica; izradbu plana rada matične djelatnosti za Knjižnični sustav Sveučilišta u Zagrebu te za visokoškolske i specijalne knjižnice u sustavu sveučilišne matične djelatnosti NSK; prikupljanje izvješća o radu knjižnica u sustavu; prikupljanje planova rada knjižnica u sustavu, prikupljanje i nadzor statističkih izvješća knjižnica u sustavu; analizu stanja knjižnica u sustavu, pružanje savjetodavne i stručne pomoći knjižnicama u sustavu; stručni nadzor poslovanja knjižnica u sustavu radi njihove usklađenosti sukladno zakonskim odredbama te standardima za visokoškolske i specijalne knjižnice, s naglaskom na privatne knjižnice, a ponajprije knjižnice vjerskih zajednica te radi izdavanja mišljenja o ispunjenim uvjetima za djelovanje specijalnih knjižnica koje dosad nisu bile upisane u Upisnik knjižnica; stručni nadzor otpisa i revizije građe te prikupljanje, obradu i analizu statističkih podataka knjižnica u sustavu i druge poslove za razvoj matične djelatnosti na sveučilišnoj razini. U sklopu matične djelatnosti na sveučilišnoj razini planirana je izradba virtualne izložbe o Romima uz odobrena novčana sredstva Konferencije ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL-a) te suradnja u razvoju mobilne aplikacije SMART Library NSK.

Osnovne zadaće matične službe za školske knjižnice su koordinacija Stručnog vijeća županijskih matičnih narodnih knjižnica, stručni nadzor i praćenje rada županijskih matičnih službi u radu sa školskim knjižnicama (20 županijskih matičnih knjižnica i Grad Zagreb), savjetodavna pomoć knjižničarima u planiranju nabave i izgradnje fonda, reviziji i otpisu knjižnične građe, planiranju i opremanju novih knjižnica te preuređenju postojećih, ujednačenoj obradi građe, pomoć pri stručnom osposobljavanju knjižničnog osoblja te planiranje i programiranje razvoja i unapređivanje knjižnične djelatnosti u cjelini. Redovito se radi na praćenju zakonskih propisa i sudjeluje u izradi i/ili osuvremenjivanju novih dokumenata, standarda i smjernica. Kontinuirano se radi na Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica kroz rad Stalnog odbora prikupljanjem i analizom statističkih podataka o radu školskih knjižnica, ažuriranjem uputa za rad, stručna pomoć suradnicima knjižničarima i voditeljima matičnih službi prilikom unosa podataka te prijedlozima na doradi Sustava. To uključuje i suradnju s IFLA Library Map of the World gdje se šalju podaci o svim knjižnicama u RH te sa Državnim zavodom za statistiku RH koji preuzima statističke podatke o knjižnicama od NSK. Provođa se komunikacija i koordinacija procesa provođenja i ažuriranja podataka u Upisnik kroz suradnju sa županijskim matičnim službama. Razvojne zadaće matične službe za školske knjižnice uključuju organizaciju stručnih skupova i savjetovanja, istraživanja potreba i rada školskih knjižnica te analiza istih (istraživanje o radu knjižnica u uvjetima pandemije COVID-19, istražiti će se i raspraviti potrebe i interesi korisnika za pristup stranim znanstveno-stručnim bazama podataka).

Zadaće matične službe za narodne knjižnice su koordinacija rada i predsjedanje Stručnim vijećem županijskih matičnih narodnih knjižnica, stručni nadzor i praćenje rada dvadeset

županijskih matičnih narodnih knjižnica i njihovih županijskih matičnih službi za narodne knjižnice, prikupljanje izvještaja o radu i planova rada županijskih matičnih knjižnica i županijskih matičnih službi, stručno-savjetodavna pomoć županijskim matičnim službama za narodne knjižnice u vezi provedbe stručnog nadzora, koordinacija postupaka i provjera revizije i otpisa u narodnim knjižnicama, stručno-savjetodavna pomoć pri osnivanju/zatvaranju knjižnica te pomoć pri stručnom osposobljavanju knjižničnog osoblja i razvoju poslovanja narodnih knjižnica temeljenu na analizi stanja mreže narodnih knjižnica. Poslovi matične službe obuhvaćaju koordinaciju i organizaciju unosa i kontrole statističkih podataka u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica, redovito ažuriranje uputa za rad u Sustavu, pomoć knjižničarima i voditeljima matičnih službi prilikom unosa podataka u Sustav te prikupljanje prijedloga za doradu Sustava i koordiniranje dorade Sustava u dijelu koji se odnosi na narodne knjižnice te suradnju s IFLA Library Map of the World gdje se šalju podaci o svim knjižnicama u RH i Državnim zavodom za statistiku RH koji preuzima statističke podatke o knjižnicama od NSK. Poslovi matične službe uključuju i koordinaciju provedbe upisa podataka o knjižnicama u Upisnik knjižnica. Matična služba sustavno radi na planiranju i unapređivanju razvoja narodnog knjižničarstva i knjižnične djelatnosti u cjelini te promociji rada matične službe za narodne knjižnice NSK putem izgradnje i održavanja Portala matične djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj. Razvojne zadaće matične službe za narodne knjižnice u NSK obuhvaćaju organiziranje Savjetovanja za narodne knjižnice u RH i objavljivanje zbornika radova u svrhu razvoja poslovanja narodnih knjižnica i usavršavanja knjižničara, sudjelovanje u izradi strateških dokumenata iz područja narodnog knjižničarstva, provedbu istraživanja potreba i interesa korisnika narodnih i školskih knjižnica za pristup stranim znanstveno-stručnim bazama podataka. Pokrenut će se suradnja s EBLIDA-om i NAPLE forumom.

### **Zaštita knjižnične pisane baštine**

Zaštita knjižnične pisane baštine provodi se u sklopu poslova matične djelatnosti za građu za koju se predmnijeva da ima svojstvo kulturnog dobra u svim vrstama knjižnica. U suradnji s Odjelom zaštite i pohrane NSK nastaviti će se provedba plana preventivne zaštite i inventarizacije baštinskih zbirki za razdoblje 2021.-2025. Sukladno odredbama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, pružat će se pomoć pri ostvarenju pravne zaštite baštinskih knjižnica/zbirki za koje se predmnijeva ili utvrdi da ima svojstvo kulturnog dobra, odnosno upisu u Registar kulturnih dobara. Kako bi se prevladao problem nedostatne obrađenosti građe u baštinskim zbirkama, njihove slabe prisutnosti u mrežnom okruženju kao i unapređivanja zaštite, očuvanja i korištenja knjižničnih zbirki u cjelini, radit će se na provedbi programa Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki.

### **Knjižnično-informacijski sustav**

Integrirani knjižnično-informacijski sustav Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te knjižnica iz sustava znanosti i visokog obrazovanja Republike Hrvatske čini više od 40 knjižnica koje za potrebe automatiziranog knjižničnog poslovanja koriste zajedničku programsku platformu Aleph, čija je licenca za nacionalni sustav znanosti i visokog obrazovanja nabavljena sredstvima Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

Knjižnice u integriranom knjižnično-informacijskom sustavu svoj rad temelje na primjeni međunarodnog formata MARC 21, nacionalnog kataložnog pravilnika te suvremenih bibliografskih standarda, jedinstvenog sustava normativne kontrole te nacionalnog predmetnog sustava (nskps). NSK koordinira radom sustava osiguravajući članicama: redovnu godišnju tehničku podršku za rad u sustavu, stručnu podršku u području razvoja automatizacije poslovanja knjižnica, provedbu redovne edukacije za rad u sustavu, kontinuirani sustavni redakcijski nadzor nad bibliografskim i administrativnim bazama te normativnom bazom, administriranje i održavanje zajedničkih računalnih poslužitelja, upravljanje nadzorom nad sigurnosti podataka, implementaciju novih inačica programa te razvoja knjižničnih usluga temeljenih na knjižničnim podacima.

Redovne aktivnosti sustava u 2021. godini obuhvaćaju provedbu redovne godišnje edukacije za rad u sustavu, implementacije razvojnih funkcionalnosti sustava sukladno analizi potreba, prikupljanje podataka o stupnju automatizacije poslovanja knjižnica u sustavu, provedbu sustavnog redakcijskog nadzora te organizaciju demonstracijskih vježbi te sustavno ažuriranje pravila za rad, osuvremenjivanje implementacije formata MARC 21, osiguranje redovne tehničke podrške za rad sustava te osnaživanje zajednice korisnika sustava ažuriranjem portala baze znanja te organizaciju redovne godišnje konferencije korisnika sustava.

Razvojne aktivnosti integriranog knjižničkog sustava za 2021. godinu obuhvaćaju izradu analize i provedbu pripremnih aktivnosti vezano uz implementaciju suvremenije verzije knjižničkog programa u oblaku, aktivnosti na daljnjem razvoju nacionalnog skupnog kataloga te razvijanje usluga Podatkovnog laboratorija NSK (data.nsk.hr). Sukladno mogućnostima i potrebama nastavit će se uspostava modula za Ispitnu literaturu te modula Objedinjene međuknjižnične posudbe. Posebna pozornost bit će usmjerena na poticanje širenja sustava na nove članice, povećanje automatizacije knjižničkog poslovanja knjižnica u sustavu na razini svih programskih modula (cirkulaciju, nabavu i katalogizaciju).

U okviru projektne suradnje i projektnih aktivnosti planira se testiranje MARC21/BIBFRAME konverzije knjižničnih podataka, razvoj zbirke knjižničnih podataka u formatu otvorenih povezanih podataka te provedba istraživanja u segmentu primjene obogaćenih knjižničnih podataka (URI identifikatori).

Ključni iskorak je planirani početak rada na osuvremenjivanju knjižnično-informacijskog softvera te proširenja liste korisnika.

### **Normativna djelatnost**

Kao središnja knjižnica knjižničkog sustava Republike Hrvatske, NSK usvaja i koordinira primjenu bibliografskih i drugih norma u hrvatskim knjižnicama. Redovni programi normativne djelatnosti obuhvaćaju: praćenje međunarodnih (ISO, CEN) norma i normativnih dokumenata te sudjelovanje u donošenju hrvatskih norma kroz članstvo u Tehničkom odboru za knjižničarstvo, dokumentaciju i informacije Hrvatskog zavoda za norme; sustavno praćenje razvoja međunarodnih bibliografskih modela, norma i formata za unos i razmjenu podataka (MARC21, UNIMARC, BIBFRAME); praćenje razvoja nadziranih rječnika i klasifikacijskih sustava (UDK); razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima; ažuriranje mrežnih stranica Pravilnika; razvoj i održavanje Hrvatskog UDK Online;

prikupljanje podataka o uporabi normi u hrvatskim knjižnicama i drugim baštinskim ustanovama; osiguranje savjetodavne podrške i edukacije za primjenu normi.

Od razvojnih aktivnosti za 2021. godinu planira se: objavljivanje prve cjelovite verzije Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima; izrada plana implementacije Pravilnika u informacijskom sustavu (analiza i ažuriranje uporabe formata; izrada tablica pridruživanja; testiranje); priprema za objavljivanje Pravilnika kao ontologije u registru imenskog prostora radi uporabe u okružju povezanih podataka; edukacija za primjenu Pravilnika u knjižnicama; pripreme analize za objavljivanje novoga hrvatskog izdanja UDK (online izdanje, tiskano Skraćeno izdanje).

## **Centar za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice**

Djelatnost Centra obuhvaća razvoj sustava i portala digitalne knjižnice (Digitalne zbirke NSK, Hrvatski arhiv weba, Nacionalni repozitoriji disertacija (DR) i diplomskih i završnih radova (ZIR), Repozitorij NSK i sustav URN:NBN, sustav Virtualne izložbe i sustav SMART Library NSK) te poslove stručne podrške ostalim knjižnicama, edukacije, promidžbe i međunarodne suradnje. Uz redovne, provode se i razvojne aktivnosti predviđene Strategijom razvoja NSK: 2021.-2026. te projektima od kojih posebno ističemo provedbu projekta e-Kultura - Digitalizacija kulturne baštine Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i ostalih projektnih partnera koja se u Knjižnici provodi u više odjela. U sklopu projekta e-Kultura provodit će se razvoj i implementacija modula za podršku radnom procesu digitalizacije građe, modula za prihvata, pohranu i zaštitu svih vrsta digitalne građe i metapodataka u središnji sustav trajne pohrane kao i dostava metapodataka u nacionalni agregator, na središnji nacionalni portal kulturne baštine i u Europeana. Projekt će obuhvatiti i aktivnosti koordinacije digitalizacije u ostalim knjižnicama te ujednačavanja i okupljanja metapodataka digitalne građe.

U okviru razvoja sustava digitalne knjižnice u fokusu će biti uspostava Hrvatske digitalne knjižnice kao središnjeg sustava i portala mreže hrvatskih digitalnih knjižnica i repozitorija te početak rada na definiranju sustava posudbe e-knjige. Nastavit će se rad na razvoju novih funkcionalnosti sustava Digitalne zbirke NSK u skladu s raspoloživim financijskim sredstvima. Nastavit će se provedba niza suradničkih projekata u knjižnici (Digitalni laboratorij NSK, SMART Library) kao i projekata i programa koji se provode u suradnji s ostalim baštinskim ustanovama (Glagoljica.hr, Znameniti.hr, Mreža virtualnih izložbi, Pozdrav iz Hrvatske), razvoj zavičajnih zbirki u sklopu Hrvatskog arhiva weba u suradnji s narodnim knjižnicama i suradnja na razvoju mreže repozitorija visokih učilišta (Dabar), razvoju Repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i nacionalnih repozitorija ocjenskih radova (dr.nsk.hr, zir.nsk.hr).

Ostale razvojne aktivnosti značajnije će se usmjeriti povećanju kvalitete korištenja digitalnih zbirki što će obuhvatiti povećanje kvalitete pretraživanja, objavi skupa podataka i boljoj suradnji sa znanstvenicima i istraživačima, suradnji u području obrazovanja i razvoju obrazovnih sadržaja, te razvoju aplikacija za korisnike (SMART Library NSK). U sklopu razvoja sustava Hrvatskog arhiva weba planira se izgradnja objedinjene tražilice za sve vrste pobiranja i pobiranje Twitter profila tijela državne vlasti. Planira se nastavak rada na novoj inačici sustava i portala za digitalizirane stare hrvatske novine i časopise te daljnji rad na poticanju digitalizacije građe na nacionalnoj razini.

Povećanje sadržaja Digitalne zbirke NSK ovisit će o raspoloživim sredstvima, opremi i djelatnicima, nakladničkoj produkciji digitalne građe i o provedbi suradničkih projekata digitalizacije, a osobito nacionalnog projekta e-Kultura. Nastavit će se rad na koordinaciji digitalizacije građe, izradi dokumenata te sudjelovanje u domaćim i međunarodnim projektima, predstavljanje digitalnih sustava NSK, sudjelovanje na stručnim skupovima te organizacija Festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata. U sklopu promidžbenih aktivnosti Centar će provoditi projekte popularizacije znanosti, nastaviti aktivnosti uključivanja digitalnih sadržaja u područje obrazovanja (Mreža virtualnih izložbi, natječaj Baština na mreži i dr.). Planira se i otvaranje profila Digitalne NSK na društvenoj mreži Twitter radi boljeg informiranja javnosti o digitalnim sadržajima i uslugama NSK.

## **Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH**

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH (CSSU) provodi koordinirani i strukturirani program stalnog stručnog usavršavanja knjižničara i informacijskih stručnjaka. U skladu s financijskim mogućnostima, planira se nastavak redovnih djelatnosti, organiziranje tečajeva, suradnju s voditeljima matičnih službi, predavačima i partnerskim institucijama, distribuiranje novosti polaznicima te izdavanje potvrda o sudjelovanju na tečajevima. Redovne aktivnosti također obuhvaćaju organizaciju poslovanja Zbirke za knjižničarstvo, koja prati potrebe akademskih programa, stalnog stručnog usavršavanja i znanstvenog djelovanja, te koordinaciju praktičnog rada studenata knjižničarstva, informacijskih i komunikacijskih znanosti.

S obzirom na aktualnu epidemiološku situaciju naglasak će biti stavljen na daljnji razvoj online programa. Programi polaznika planirat će se u skladu sa suvremenim potrebama rada u knjižnici.

Posebna zadaća HZK, posebice matične službe je primjena novih podzakonskih akata (standardi, pravilnici) i izrada uputa za postupanje, jer novi Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti donosi i nove zadaće za NSK kao krovnu ustanovu hrvatskoga knjižničkog sustava.

## **ODJEL NABAVA I IZGRADNJA ZBIRKI**

Nabava i izgradnja zbirke uključuje sve poslove povezane s izborom, naručivanjem i preuzimanjem cjelokupne građe koja ulazi u NSK, kontrolu serijskih publikacija, tehničko opremanje knjižne i neknjižne građe. U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa: nabava i izgradnja Zbirke Croatica i nabava i izgradnja Sveučilišne zbirke.

### **Redovni programi**

Dvojna funkcija NSK određuje i njezinu nabavnu politiku sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilniku o obveznom primjerku, a u svrhu izgradnje nacionalne zbirke Croatica i Sveučilišne zbirke kroz razvojne i redovne programe.

Organizirana i sustavna izgradnja zbirke i fondova u svim analognim i digitalnim pojavnostima; prihvata i distribucija obveznog primjerka; prikupljanje i osiguravanje informacijskih izvora za distribuciju u knjižnice u sustavu zamjene; prihvaćanje darova i ostavština fizičkih i pravnih osoba; identifikacija i nabava građe za sve profile korisnika sukladno zadaćama NSK; praćenje Retrospektivne nacionalne bibliografije radi održavanja deziderate starije hrvatske knjige.

Operativni poslovi sastoje se u prihvatu, selekciji, obilježavanju građe žigom, opremanju zaštitnim barkodom, inventarizaciji, signiranju pristigle hrvatske građe, izradi preliminarnog zapisa, izradi zapisa o posjedovanju i izradi zapisa o primjerku, sustavnoj kontroli potpunosti pristizanja, reklamaciji te usmjeravanju građe na pripadajuće lokacije. Redovito se surađuje s nakladnicima, kulturnom, stručnom i znanstvenom zajednicom.

Djelatnici Odjela će sukladno propisanim epidemiološkim mjerama i financijskim mogućnostima sudjelovati na međunarodnim i domaćim konferencijama te pripremati stručne i znanstvene radove.

### **Zbirka Croatica**

Nacionalna zbirka izgrađuje se sustavnim prikupljanjem publikacija hrvatskih nakladnika u svim analognim i digitalnim pojavnostima mehanizmom dostave obveznog primjerka propisanog Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o obveznom primjerku.

Korpus zbirke Croatica uključuje i nabavu publikacija hrvatskih autora, publikacija na hrvatskom jeziku i publikacija o Hrvatskoj objavljenih u inozemstvu te će se nastaviti sa sustavnom identifikacijom i prikupljanjem i publikacija hrvatskih manjina i iseljenika iz susjednih i prekomorskih zemalja (Inozemna Croatica), kao i popunjavanjem praznina nacionalnoga fonda (antikvarna Croatica) kupnjom, zamjenom i darom. Osiguranje cjelovitosti Nacionalne zbirke Croatica ujedno je temelj za izradu hrvatske tekuće bibliografije i omogućavanje dostupnosti zbirke hrvatske pisane/objavljene baštine.

Prikupljanjem rukopisa i starih knjiga, grafika i crteža, karata i atlasa te muzikalija, NSK obrađuje, čuva i osigurava korištenje i toga važnog dijela hrvatske kulturne baštine čiji se najvrjedniji primjerci u fondovima zbirke građe posebne vrste nabavljaju uglavnom kupnjom.

Dio obveznog primjerka koji pripada digitalnoj zbirci *Croatica* nabavlja se prihvatom i pobiranjem građe u sustave digitalne knjižnice; nastaviti će se prihvatom ocjenskih radova u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

U 2021. godini očekuje se jednak priljev obveznog primjerka monografskih publikacija (oko 13 000 primjeraka); serijskih publikacija (časopisa i novina) – 37 000 sveščića te ostale vrste građe kao i 2020. godine. Očekuje se i jednaki prihvati online publikacija objavljenih na domeni .hr. Očekuje se i porast obveznog primjerka ocjenskih radova zbog povećanja broja i aktivnosti repozitorija visokih učilišta.

U suradnji s Retrospektivnom nacionalnom bibliografijom nastaviti će se s istraživanjem neobrađenih hrvatskih knjiga s ciljem osiguranja njihove vidljivosti i dostupnosti. Nastaviti će se i rad na ostavštinama Gaje Petrovića (signatura GP), Radovana Ivšića (RI) te na cjelini Posebno Frangeš (PF).

## **Zbirka inozemne Croatice**

Zbirka inozemne Croatice, kao podsustav Zbirke *Croatica* okuplja djela objavljena na hrvatskom jeziku u inozemstvu, prijevode djela hrvatskih autora objavljene u inozemstvu te djela stranih autora sadržajno vezana uz Hrvate i Hrvatsku; iseljenički tisak te tisak hrvatskih manjina i Hrvata izvan Hrvatske. Građa za Zbirku se nabavlja najvećim djelom darom i zamjenom te djelomice kupnjom, a očekuje se veći priljev građe.

U 2021. godini u prostorima Zbirke će se održati šest redovnih tribina na temu inozemne Croatice na kojima će gostovati ugledne osobe iz hrvatskog kulturnog, znanstvenog i diplomatskog svijeta.

Nastaviti će se poslovna suradnja s institucijama (Hrvatska matica iseljenika, Državni ured za Hrvate izvan Hrvatske, Društvo hrvatskih književnika, veleposlanstva RH i lektorati u svijetu) i pojedincima vezano uz hrvatsku knjigu u inozemstvu; te suradnja u svim programima s ciljem promicanja hrvatske književnosti koju stvaraju Hrvati izvan granica Hrvatske.

## **Sveučilišna zbirka**

Sveučilišna zbirka izgrađuje se za potrebe Sveučilišta u Zagrebu i šire akademske znanstvene zajednice sa svrhom osiguranja djelotvorne podrške obrazovnim, nastavnim i znanstvenoistraživačkim procesima. Nastaviti će se sa sustavnom izgradnjom znanstvenih i stručnih relevantnih zbirki publikacija u okviru općih i posebnih fondova NSK kupnjom, zamjenom i darom – referentna građa, znanstveno-stručne omeđene publikacije, tiskani inozemni časopisi te e-izvori. Za sustavnu izgradnju Sveučilišne zbirke u slobodnom pristupu prioriteti su raspodjela prema znanstvenim područjima i vrstama građe te usklađivanje s potrebama Sveučilišta u Zagrebu.

Zahvaljujući sredstvima Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske za nabavu novih naslova za zamjenu (projekt Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti), nastaviti će se s kontinuiranom izradom popisa tekuće građe *Croatica* koji će se redovito dostavljati na uvid stranim knjižnicama u sustavu zamjene publikacija kao jedan oblik međunarodne kulturne suradnje, čime će se osigurati dostupnost hrvatskih publikacija i

poboljšati njihova recepcija u inozemstvu. NSK će slanjem publikacija u inozemne knjižnice istovremeno osigurati i priljev stranih publikacija u svoje zbirke.

NSK će nastaviti s politikom primanja darova pojedinaca i institucija te i na taj način osigurati prinovu kvalitetnih izvora informacija, te će isto tako svoje viškove ponuditi na dar zainteresiranim knjižnicama.

Djelatnici Odjela sudjelovat će u poslovima vezanima uz integrirani knjižnično-informacijski sustav; uz razvoj i održavanje skupnoga kataloga; održavat će redovite edukacije za rad u sustavu sukladno potrebama zajednice kao i za studente knjižničarstva.

Očekuje se i pojačana suradnja s nakladnicima zbog primjene Pravilnika o obveznom primjerku.

### **Razvojni programi**

Nastavit će se rad u okviru radne grupe za prihvata i pohranu obveznog primjerka e-knjige. Uspostavit će se radni proces za prihvata i pohranu obveznog primjerka online serijskih publikacija u sustavu Digitalne zbirke NSK.

Za poboljšanje radnog procesa i jednostavniju identifikaciju i nabavu novih naslova nastavit će se razvoj modula nabave i kontrole serijskih publikacija.

Nastavit će se sa započetim projektom Zamjena publikacija – sinergija različitih jezika, kulture i znanosti kojim se osigurava vidljivost i dostupnost hrvatske knjige u inozemnim knjižnicama.

Razvoj programa E-praktikum koji će nakladnike u Republici Hrvatskoj i knjižničare koji rade u sustavu obveznog primjerka upoznati i educirati s postojećim načinima prihvata, obrade, pohrane i objave za analogne i digitalne publikacije.

U 2021. planira se izgradnja Zbirke autografa jer NSK posjeduje bogatu građu koja može omogućiti izgradnju ove zbirke.

## ODJEL OBRADA

U Odjelu Obrada obavlja se normativni nadzor i deskriptivna i sadržajna obrada omeđene i neomeđene građe. Prati se razvoj standarda vezanih uz bibliografsku kontrolu i izrađuju pravila za njihovu primjenu u NSK kao i široj stručnoj zajednici. U Odjelu se obavljaju tri temeljna procesa: obrada omeđene građe, obrada neomeđene građe te normativni nadzor i sadržajna obrada.

### Redovni programi

Obavlja se normativni nadzor nad imenima, predmetnim i žanrovskim oznakama NSK, sadržajna obrada općeg fonda NSK, obrada stranih omeđenih jedinica građe, tiskanih doktorskih disertacija, obveznog primjerka hrvatskih serijskih publikacija, stranih serijskih publikacija te obveznog primjerka sitnog tiska i online građe (Hrvatski arhiv weba -HAW). Sudjeluje se u izradi nacionalnog standarda za opis i pristup građi. Prati se razvoj i usklađuje primjena formata MARC 21 za bibliografske i normativne zapise. Izrađuju se pravila za opis različitih vrsta građe radi ujednačene primjene normi.

U 2021. godini se očekuje izrada oko 6.500 zapisa omeđene građe na svim medijima; 600 zapisa serijskih publikacija na svim medijima; 50 zapisa mrežne integrirajuće građe te oko 11.000 normativnih zapisa za imena i predmetne oznake.

Odjel sudjeluje u ostvarenju programa stalnog stručnog usavršavanja i ostalim edukacijskim programima NSK. Sudjeluje u poslovima vezanim uz integrirani knjižnično-informacijski sustav, sustav digitalne knjižnice, sudjeluje u radu međunarodnih tijela (UDK i IIPC konzorcij) i Virtualnoj međunarodnoj normativnoj bazi podataka (VIAF). Održava potpunu verziju UDK tablica na hrvatskom jeziku ([Hrvatski UDK online](#)) koju mogu koristiti sve knjižnice i ostale informacijske ustanove u Hrvatskoj.

Na Odjelu obrade održavaju se portali [Katalogizacija i klasifikacija](#), [Normativa baza UDK](#), [Predmetni sustav NSK](#), [Hrvatski arhiv weba](#).

### Obrada omeđene građe

Unutar poslovnog procesa obrađuju se strane knjige nabavljene kupnjom, zamjenom ili darom. Obavlja se retrospektivna katalogizacija građe iz zatvorenog spremišta. Obrađuje se obvezni primjerak integrirajuće i omeđene online građe, građe selektirane za sitni tisak i doktorske disertacije u tiskanom obliku. Izrađuju se normativni zapisi za imena, zapisi o posjedovanju i primjerku. Rade se poslovi vezani uz HAW: selekcija, katalogizacija, arhiviranje obveznog primjerka online publikacija, priprema tematskih pobiranja i pobiranja nacionalne internetske domene.

### Obrada neomeđene građe

Unutar poslovnog procesa se obrađuje obvezni primjerak serijskih publikacija uključujući online obvezni primjerak kao i novi naslovi stranih serijskih publikacija.

Dopunjuju se preliminarni zapisi izrađeni u ISSN uredu za Hrvatsku i osuvremenjuju zapisi za tekuće publikacije. U integrirani knjižnično-informacijski sustav unose se zapisi za stare serijske publikacije dostupne samo u katalogu na listićima. Izrađuju se i dopunjuju zapisi o posjedovanju i normativni zapisi za korporativna tijela. Dodjeljuju se UDK klasifikacijske oznake i predmetne oznake prema predmetnom sustavu NSK. Za svaki se naslov prati potpunost fonda u svrhu reklamacije nepristiglih primjeraka. Obavlja se akcesijska obrada, opremanje građe mapama i pohrana u zatvoreno spremište. Izrađuje se Hrvatska nacionalna bibliografija. Niz C, Serijske publikacije i druga neomeđena građa.

## **Normativni nadzor i sadržajna obrada**

Održava se i izgrađuje normativna baza podataka za imena (osobe, korporativna tijela, naslove itd.), predmetne i žanrovske oznake, uređuje se Pravilnik i priručnik za predmetne odrednice, ažurira i dopunjava sadržaj portala Predmetni sustav NSK.

Obavlja se izrada, redakcija i nadzor normiranih odrednica za imena i predmete u bibliografskoj i normativnoj bazi. Sadržajno se obrađuje građa za hrvatske bibliografije (tekuća i retrospektivna), online građa, doktorske disertacije, novopristigle strane knjige i starije knjige sa zatvorenog spremišta za koje se izrađuju zapisi u online katalogu.

Održava se sustav klasifikacijskih oznaka i Normativna baza UDK oznaka. U suradnji s Konzorcijem UDK administrira se pristup i registracija korisnika Hrvatskog UDK online izdanja za cijelu Hrvatsku.

Koordinira se razmjena podataka normativne baze NSK s virtualnom međunarodnom normativnom bazom podataka (VIAF).

## **Razvojni programi**

U 2021. nastavlja se rad na Pravilniku za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (dalje: Pravilnik) kroz sudjelovanje u Stalnom odboru za razvoj i održavanje Pravilnika i radnim grupama Stalnog odbora koje se odnose se na razvoj, održavanje, promociju, edukaciju, implementaciju te praćenje primjene Pravilnika i izradu aplikacijskih profila za pojedine vrste građe.

Započet će se s pripremama za izradu nadziranog rječnika za demografske skupine koji će se koristiti i kao jedan od preporučenih rječnika za elemente Pravilnika. Završit će se prijevod zadnjeg izdanja UDK tablica (MRF12). Nadograđivat će se Normativna baza UDK.

Nastavit će se rad u okviru radne grupe za prihvrat i pohranu obveznog primjerka e-knjige. Uspostavit će se radni proces za prihvrat i pohranu obveznog primjerka online serijskih publikacija u sustavu Digitalne zbirke NSK.

Nastavlja se rad na aktivnostima vezanim uz integrirani knjižnično-informacijski sustav.

Na temelju provedene analize pristupit će se provedbi sustavnog prijenosa podataka s listića u katalog.

Pratit će se razvoj formata MARC21 i utvrditi njegova primjena u integriranom knjižničnom-informacijskom sustavu NSK i knjižnica uključenih u isti sustav.

Održavat će se tekući edukacijski programi i započeti novi vezani uz edukacije za Pravilnik, po potrebi interne edukacije za katalogizatore u NSK, radionice u okviru redovnih godišnjih edukacija za sudionike zajedničkog knjižnično-informacijskog sustava, edukacija studenata knjižničarstva i dr. Provođit će se razvojne aktivnosti vezane uz Hrvatski arhiv weba.

Pojačat će se aktivnosti na stalnom stručnom usavršavanju sudjelovanjem na webinarima i drugim edukacijskim formama.

## **ODJEL BIBLIOGRAFSKO SREDIŠTE**

Odjel se bavi pripremom, izradom i objavljivanjem tekućih nacionalnih bibliografija, retrospektivne bibliografije te specijalnih bibliografija. Prate se i primjenjuju međunarodne i nacionalne norme i pravila iz područja bibliografske kontrole. Koordinira se programom za kooperativnu izradu CIP-a i hrvatske znanstvene bibliografije, sudjeluje u izradi skupnog/ih kataloga i nacionalnih baza podataka. U uredima za identifikatore dodjeljuju se odgovarajući identifikatori, izrađuju i osuvremenjuju metapodaci vezani uz identifikatore, održavaju i osuvremenjuju nacionalne i međunarodne baze podataka odgovarajućih sustava i adresari nakladnika.

### **Redovni programi**

Sukladno Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti Hrvatske nacionalne bibliografije izrađuju se u tri niza, Hrvatska bibliografija knjiga – Niz A, Hrvatska bibliografija članaka – Niz B, Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene grade – Niz C te posebni niz za Hrvatsku retrospektivnu bibliografiju i CIP – knjige u tisku.

### **Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A**

Obavljat će se redovni poslovi izrade i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za priređivanje i objavljivanje tekuće nacionalne bibliografije knjiga pristiglih obveznim primjerkom, nabavom inozemne Croatice te prema kriterijima NSK za uvrštavanje grade u tekuću nacionalnu bibliografiju knjiga. Predviđa se da će građa pristizati redovito u približno istom obimu kao i prethodnih godina, a prema proširenim kriterijima za izbor građe dio fonda Croatice sitnog tiska uvrstit će se u HNB Niz A te se očekuje malo povećanje broja obrađenih jedinica. Nastavit će se redovito objavljivanje bibliografije na mrežnim stranicama Hrvatske nacionalne bibliografije pomoću programa Biblio Buki u 12 brojeva godišnje te kumulativnom broju za prethodnu godinu. Nastavit će se rad na pripremi za objavljivanje specijalnih bibliografija prema predmetnom, sadržajnom te drugim kriterijima.

U CIP uredu planira se nastavak redovite djelatnosti izrade preliminarnih zapisa i redovito objavljivanje CIP biltena u mjesečnoj iteraciji. Predviđa se nešto manji broj CIP zahtjeva, ali se očekuje pojačana suradnja s nakladnicima te, u okviru Programa koordinirane kontrole izrade CIP zapisa, pojačana i izravnija suradnja s drugim CIP uredima pri sveučilišnim knjižnicama u Hrvatskoj.

### **Hrvatska bibliografija članaka, Niz B**

Obavljat će se redovni poslovi deskriptivne i sadržajne obrade članaka te normiranja autora i redakcije zapisa kao preduvjeta za izradu bibliografije. Bibliografija uključuje znanstvene, stručne, književne i ostale vrijedne priloge iz 689 časopisa i ostalih serijskih publikacija kako

tiskanih (588 naslova) tako i elektroničkih (101 naslova dostupnih u Hrvatskom arhivu weba) objavljenih u Republici Hrvatskoj koje NSK dobiva obveznim primjerkom te su dio općega fonda Croatica.

Nastavit će se povezivanje bibliografskih zapisa i cjelovitih tekstova dostupnih na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske odnosno na mrežnim stranicama časopisa s otvorenim pristupom objavljenih na domeni .hr.

Nastavit će se poslovi redakcije/nadopune starijih zapisa u cilju semantičke kontrole i terminološkog ujednačivanja ključnih riječi. Planira se objava brojeva na mreži, i to u iteraciji od jednog broja mjesečno kako bi se završila obrada i objavljivanje za građu iz 2018. godine. Planira se paralelno izdavanje i tekućih brojeva za 2019., 2020. i 2021. godinu koji će sadržavati zapise i za elektroničku i za tiskanu inačicu članaka.

## **Retrospektivna nacionalna bibliografija**

Temeljne su djelatnosti Retrospektivne nacionalne bibliografije prikupljanje i istraživanje građe, njezina bibliografska i kataložna obradba i objavljivanje opće hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: 1835. - 1940. te do 1990. godine.

Obavljat će se redovni poslovi bibliografskog, terenskog i stručnog prikupljanja građe, istraživanja građe, izrade, dopune/izmjene i pregleda bibliografskih zapisa kao preduvjeta za izradu i objavljivanje opće Hrvatske retrospektivne bibliografije knjiga: 1835.- 1940.

U 2021. godini nastavit će se rad na programu Objavljivanje Građe za HRB u digitalnom obliku (25 knjiga) te objavljivanje online Retrospektivne bibliografije 1835.-1940. te do 1990. godine u kronološkom rasporedu. Planira se i prikupiti novih 200 jedinica za Dopune Građi za HRB.

Nastavit će se rad na unosima zapisa i korekcijama zapisa u Online Hrvatskoj retrospektivnoj bibliografiji kronološkim rasporedom (<http://bibliografija.nsk.hr/hrb/>) u svrhu ustanovljavanja potpunosti bibliografskog zapisa i njihove evidencije kao nacionalnog fonda *Croatice*.

Nastavit će se rad na ažuriranju popisa Deziderata RNB 1835.-1940., te se planira unos deziderata u novoizrađenu mrežnu aplikaciju za bibliografske Deziderate NSK, rad na projektima digitalizacije; Digitalizacija općih hrvatskih bibliografija 1860.-1960., Adrianskoga mora sirena i rad na popisu u Croatica Veneta: bibliografija hrvatskih knjiga objavljenih u Mlecima od XV do XVIII stoljeća. Planira se daljnji rad, stručna pomoć pri izradi i suradnja sa digitalnom knjižnicom na sustavu Mreža virtualnih izložbi knjižnica osmišljenom za izradu virtualnih izložbi (odabir, obrada i slanje građe na digitalizaciju), a kojim bi se na stručan i kreativan način predstavila digitalizirana kulturna baština, posebice građa NSK, te kako bi se postojeće i buduće virtualne izložbe okupile na jednom mrežnom mjestu.

Nastavit će se analiza stanja u bibliografskoj bazi Knjižnice, stručnom i matičnom katalogu NSK, dostupnim pojedinačnim katalogima fonda NSK te također, i na licu mjesta. Težište rada u 2021. godini biti će obrada građe Croaticice u fondu NSK – primarno građa: Poklon (donacija)

DeFranceschi (signature PDF), Poklon Ivšić (signature PI), Poklon Frangeš (signature PF) i Poklon Kombol (signature PK).

Planira se izraditi 5500 bibliografskih zapisa te 1000 novih i 200 dopunjenih normativnih zapisa te unos zapisa bibliografskih deziderata u aplikaciju Deziderata NSK.

## **Identifikatori**

Temeljna zadaća ureda za identifikatore je učlanjivanje hrvatskih nakladnika te identifikacija knjiga i druge omeđene građe, notirane glazbe, serijskih publikacija i druge neomeđene građe i članaka u časopisima. Uredi djeluju prema pravilima međunarodnih sustava ISSN, ISBN, ISMN i DOI. U uredima se daju upute, savjeti i stručna pomoć nakladnicima u skladu s pravilima sustava.

U uredima za identifikatore obavljaju se redovni poslovi kao što su dodjele identifikatora, izrada i osuvremenjivanje metapodataka vezanih uz identifikatore, održavanje i osuvremenjivanje nacionalnih i međunarodnih baza podataka odgovarajućih sustava i adresara nakladnika, bibliografski nadzor tj. praćenje navođenja dodijeljenih identifikatora, edukacija i pomoć nakladnicima u pripremi, uređivanju i oblikovanju publikacija, metapodataka i primjeni identifikatora.

## **Razvojni programi**

Radit će se na postavljanju nove inačice nacionalne bibliografske baze Croatica, koju treba uskladiti s formom Nacionalnog skupnog kataloga koje počivaju na istoj platformi VuFinda.

Planira se objedinjavanje obrade CIP zapisa iz svih CIP ureda u Hrvatskoj kroz zajedničku platformu za prikupljanje podataka od nakladnika.

Planira se uvođenje jedinstvenog Obrasca zahtjeva za izradom CIP zapisa i u druga CIP središta.

Planira se i izrada preliminarnih zapisa za članke u Nizu B kroz sustav prikupljanja podataka za DOI koji će biti integriran s našim integriranim knjižničnim sustavom Aleph.

Ured za identifikatore radit će na dovršavanju i objavi prijevoda Priručnika za ISBN, izradi Priručnika za nakladnike knjiga, unapređenju poslovanja s nakladnicima kroz uspostavljeno programsko rješenje, unapređenju izvještavanja za Međunarodni ured za ISBN (ONIX).

## **ODJEL POSEBNE ZBIRKE**

Odjel Posebne zbirke sastoji se od četiri zbirke građe posebne vrste: Zbirke rukopisa i starih knjiga, Grafičke zbirke, Zbirke zemljovida i atlasa i Zbirke muzikalija i audiomaterijala. Svaka od zbirki zasebna je cjelina te sadrži vrijednu i rijetku baštinsku građu koja zahtijeva poseban način pri obradi, zaštiti, pohrani i uporabi. U zbirdama se odvijaju procesi nabave, formalne i sadržajne obrade, pohrane te rad s korisnicima. Zbirke sudjeluju u poslovima sustava digitalne knjižnice, izradi i provedbi projekata digitalizacije građe.

Svaka zbirka osobito skrbi o zaštiti građe koju posjeduje te se redovito odabire i priprema građa za konzervaciju, restauraciju, digitalizaciju i zaštitna snimanja. Redovito se sudjeluje u radu povjerenstava, u stručnim i radnim skupinama te se ostvaruju razne vrste stručnih i znanstvenih suradnji u zemlji i inozemstvu.

### **Zbirka rukopisa i starih knjiga**

**Redovni programi** provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita te informacijsko-referalna djelatnost.

#### **Nabava**

Rukopisnu i knjižnu građu nabavljat će se prema Smjernicama za izgradnju i zaštitu Zbirke rukopisa i starih knjiga i sukladno financijskim mogućnostima NSK. Građu nabavljamo kupnjom i darom, rjeđe zamjenom.

#### **Obrada**

Obrađivat će se primjerci knjiga iz 16. i 17. st. koje su u riznično spremište povučene sa zatvorenog spremišta. Razvrstavat će se i obrađivati rukopisne ostavštine pohranjene u Zbirci rukopisa (arhiv Nova Hrvatska, rukopisi Ide Verona, rukopisi Mirka Meheša, rukopisi Marije Krocker Tuškan, rukopisi Pavla Cindrića). Nastavit će se s obradom građe (izradba bibliografskih i normativnih zapisa te zapisa o posjedovanju u knjižnično-informacijskom sustavu) te sustavna obrada i objava digitalnih preslika građe u sustavu digitalne knjižnice. Nacionalna zbirka Croatica dopunjavat će se povlačenjem odabranih primjeraka knjižne građe sa zatvorenog spremišta.

#### **Digitalizacija i zaštita**

Zaštita knjižne i rukopisne građe provodi se u suradnji s Odjelom zaštite i pohrane. Spomenuti Odjel zaštitno će snimati primjerke iz zbirke Kušević te će čistiti i restaurirati posebno oštećene primjerke. Dio rukopisne i knjižne građe bit će digitaliziran za uspostavu digitalne zbirke Flaciana.

## **Informacijsko-referalna djelatnost**

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge korisnicima te davati građa na korištenje prema Pravilniku o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Očekuje se povećanje broja posjetilaca i korisnika. Zbirka će se predstavljati organiziranim grupama u čitaonici, na Portalu NSK i Portalu Digitalne zbirke. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Organizirat će se promocije i predstavljanja novonabavljene građe.

## **Razvojni programi**

Sudjelovanje u suradničkim projektima povodom 500. obljetnice tiskanja *Judite*; obilježavanje 40. obljetnice smrti Miroslava Krleže i 20. obljetnice otvaranja njegove rukopisne ostavštine. Završit će se i objaviti digitalizirana Marulićeva djela koja nisu digitalizirana i objavljena 2019. Nastavit će se rad na virtualnoj izložbi o Matiji Vlačiću Iliriku te ju, dovršenu, objaviti.

## **Grafička zbirka**

**Redovni programi** provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita i informacijsko-referalna djelatnost.

### **Nabava**

Suradnja s antikvarijatima i pojedincima u nabavi građe prema utvrđenim kriterijima vrijednosti i zastupljenosti u fondu. Kupnja će ovisiti o financijskim sredstvima. Nastavit će se s nadzorom prikupljanja obveznoga primjerka plakata i razglednica u sklopu nacionalne zbirke *Croatica*. Procjena je da će se u godini plana zadržati broj pristiglih primjeraka jedinica građe kao proteklih godina. Razmatrat će se i procjenjivati ponuđeni darovi Zbirci.

### **Obrada**

Nastavit će se redovna inventarizacija i obrada novonabavljene, ali i neobrađene građe iz spremišta Zbirke, kao i strojna inventarizacija starije građe. Nastavit će se sustavna obrada i objava digitalnih preslika građe u sustavu digitalne knjižnice. Radit će se na izradi novih zapisa u normativnoj bazi imena i sadržajnoj obradi.

Nastavit će se s revizijom fonda, odnosno razglednica s prikazima hrvatskih gradova.

### **Digitalizacija i zaštita**

Nastavit će se s odabirom građe te izradom popisa za digitalizaciju vizualne građe – odabir i priprema građe za digitalizaciju prema utvrđenim kriterijima. Nastavit će se i s odabirom i pripremom građe za čišćenje, restauraciju i opremanje zaštitnim paspartuima i mapama. Pripremat će se foto-stakalca za preventivnu zaštitu i opremanje. Pripremat će se plakati iz zatvorenog spremišta za čišćenje. Sve aktivnosti će se realizirati u suradnji s Odjelom Zaštita i pohrana.

## **Informacijsko-referalna djelatnost**

Nastavit će se pružanje stručnih informacija i ostalih usluga korisnicima te davanje građe na korištenje prema Pravilniku. Očekuje se zadržavanje broja posjetilaca i korisnika. Zbirka će se predstavljati organiziranim grupama u čitaonici, na Portalu NSK i Portalu Digitalne zbirke. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu. Organizirat će se promocije i predstavljanja novonabavljene građe.

## **Razvojni programi**

U skladu sa Strategijom razvoja NSK 2021.-2026. nastavit će se raditi na pripremi materijala za portal Digitalna vizualna građa u okviru Digitalnih zbirki NSK oblikovanjem virtualnih izložbi.

Radit će se na izgradnji tezaurusa za žanr/formu vizualne građe te njegovoj primjeni.

## **Zbirka zemljovida i atlasa**

**Redovni programi** provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita i informacijsko-referalna djelatnost.

### **Nabava**

Očekuje se zadržavanje ukupnoga broja pristiglih primjeraka kartografske građe. Nastavit će se s prikupljanjem obveznoga primjerka te će se i dalje surađivati s ponuditeljima stare i vrijedne kartografske Croatice na otkup. Kupnja će ovisiti o kvaliteti ponude i o raspoloživim financijskim sredstvima. Razmatrat će se i procjenjivati građa ponuđena na dar i zamjenu te odlučivati o njezinu prihvatu u fond Zbirke.

### **Obrada**

Nastavit će se redovna inventarizacija i deskriptivno-sadržajna kataložna obrada cjelokupne novonabavljene kartografske građe. Kao i dosad, nastavit će se s reinventarizacijom građe te revizijom postojećih bibliografskih zapisa. Također će se raditi na reviziji postojećih i izradi novih zapisa u normativnoj bazi geografskih predmetnih oznaka, imena i odrednica za žanr/oblik. U sustavu Digitalne knjižnice, prema raspoloživoj digitaliziranoj kartografskoj građi, nastavit će se unos koji uključuje poslove izrade zapisa, uređivanja metapodataka, pripreme, obrade i povezivanja slikovnih datoteka te uređivanje koncepata geografskih imena i osoba. Sva digitalizirana građa bit će povezana s odgovarajućim zapisom u integriranom knjižnično-informacijskom sustavu.

## **Digitalizacija i zaštita**

Nastavit će se s odabirom i pripremom te izradom popisa za digitalizaciju kartografske građe prema prioritetima. Nastavit će se priprema građe za restauraciju iz Zbirke Novak te priprema za opremanje, čišćenje i digitalizaciju novonabavljene starije kartografske građe i rukopisne građe.

## **Informacijsko-referalna djelatnost**

Pružat će se stručne informacije i ostale usluge te davati građa na korištenje prema zahtjevima. Očekuje se smanjen broj posjetilaca i korisnika čitaonice zbog epidemiološke situacije, ali i povećanje broja udaljenih i mrežnih korisnika. Zbirka će se predstavljati putem Portala NSK i Digitalne zbirke. Nastavit će se suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu (Članstvo i rad u Komisiji za digitalno kartografsko kulturno naslijeđe i Grupi kartografskih knjižničara i geoinformacijskih stručnjaka Međunarodnog kartografskog udruženja (ICA)).

## **Razvojni programi**

U cilju daljnjeg razvoja podsustava, a u sklopu projekta e-Kultura - Digitalizacija kulturne baštine Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, planira se rad na projektu georeferenciranja odnosno prostornoga pozicioniranja digitalizirane starije kartografske građe u suvremeni kontekst, a s ciljem razvoja digitalnih usluga portala Digitalna kartografska građa.

## **Zbirka muzikalija i audiomaterijala**

**Redovni programi** provodit će se sljedećim aktivnostima: nabava, obrada, digitalizacija i zaštita i informacijsko-referalna djelatnost.

### **Nabava**

Nastavak redovitog nadziranja obveznog primjerka glazbene građe Croatica na svim medijima s obzirom na novi Pravilnik o obveznom primjerku objavljen sredinom 2020. U 2021. očekuje se zadržavanje broja jedinica glazbene građe pristiglih obveznim primjerkom. Osim obveznim primjerkom očekuje se manji broj prinove pristigle darom i zamjenom. Razmatrat će se ponude za otkup starije i vrijedne glazbene građe Croatica.

### **Obrada**

Nastavak redovne obrade svih vrsta glazbene građe u integriranom knjižnično-informacijskom sustavu. Poslovi uključuju signiranje, inventarizaciju te kataložno-sadržajnu obradu. U planu je početak izrade autoriziranih predmetnih odrednica za glazbenu građu (tezaursus za izvođački sastav).

U okviru sustava za upravljanje digitalnim sadržajima nastavit će se obrađivati digitalna glazbena građa. Poslovi će uključivati izradu zapisa, izradu analitičkih zapisa, uređivanje metapodataka, izradu i uređivanje koncepata, pripremu i uređivanje datoteka zvučne i notirane glazbene građe. U planu je unos digitalnog zvuka u noviju funkcionalnu verziju Indigo sustava.

Očekuje se zadržavanje broja jedinica objavljenih u sustavu digitalne knjižnice.

### **Digitalizacija i zaštita**

Nastavak redovitog odabira i priprema građe za zaštitna snimanja te za konzervatorsko-restauratorske zahvate. U planu je blago povećanje potreba za zaštitnom opremom za glazbenu građu – beskiselinskih ovitaka i spremišnih te trezorskih mapa zbog intenziviranja rada na rukopisnoj građi. Daljnja digitalizacija odabranih notnih tiskovina te glazbenih izvora iz fonda Zbirke muzikalija. Planira se nastavak migracije glazbenih sadržaja zvučnog fonda Zbirke.

### **Informacijsko-referalna djelatnost**

Redovno će se pružati stručne informacije i ostale usluge svim korisnicima te davati građu na korištenje. Građa Zbirke nastavit će se predstavljati putem Portala NSK i Digitalne zbirke. Očekuje se zadržavanje broja fizičkih korisnika na razini iz 2020. Nastavit će se stručna suradnja sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu (HUMKAD/IAML). Zbog uvjeta pandemije, prema mogućnostima, u planu je daljnje provođenje prakse za studente knjižničarstva s područja knjižnične i informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Nastavit će se organiziranje grupnih stručnih posjeta.

### **Razvojni programi**

U planu je nastavak osiguravanja dostupnosti digitalnih inačica glazbene građe u okviru sustava za upravljanje digitalnim sadržajima, osobito digitalnim zvukom. Aktivnosti razvojnih programa vezane su uz Strategiju razvoja NSK 2021.-2026. U 2021. planira se primjena tezaurusa za glazbeni žanr/formu te početak rada na izgradnji tezaurusa za izvođački sastav.

Planira se daljnji razvoj portala Digitalna glazbena građa u okviru Digitalnih zbirki NSK.

## ODJEL ZAŠTITA I POHRANA

U Odjelu se planiraju, organiziraju i pružaju stručni poslovi za cijelu NSK na području pohrane, zaštite i konzervacije građe. Odjel sadrži četiri temeljna procesa: Konzervacija i restauracija, Zaštitna snimanja i izrada preslika, Pohrana knjižnične građe, Opremanje i uvez građe.

### Redovni programi

#### Zaštita knjižnične građe

Provodit će se sustavna zaštita knjižnične građe s praćenjem uvjeta u kojima se građa nalazi, istraživanjem i procjenom stanja građe i mjerama zaštite (laboratorijska ispitivanja, konzerviranje i restauriranje te vođenje dokumentacije konzervatorsko-restauratorskih radova uključujući i fotodokumentaciju); pregled stanja novopribavljene građe i potrebni konzervatorsko-restauratorski radovi uz eventualno zaštitno opremanje; priprema građe za potrebe izlaganja/snimanja unutar i izvan NSK (pregledavanje i odabir građe, nužni konzervatorsko-restauratorski radovi i snimanje, zaštitno opremanje, izrada zapisnika); program zaštite starih hrvatskih novina (mikrofilmiranje, skeniranje, konzerviranje i restauriranje); pružanje savjetodavne i stručne pomoći knjižnicama vezano za zaštitu knjižnične građe i dr.

Uz skrb o vlastitoj građi, u 2021. godini provodit će se programi preventivnog i kurativnog konzerviranja i restauriranja građe baštinskih zbirki izvan NSK, u mjeri u kojoj će ih financijski potpomoći Ministarstvo kulture i medija te ukoliko to budu dopuštale važeće epidemiološke mjere.

Pripremljena su tri programa konzervatorsko-restauratorskih radova vanjskih imatelja, na knjižničnoj građi iz Manastira Uspenja Presvete Bogorodice Krupa, Franjevačkog samostana sv. Frane u Zadru te Crkvene općine Topusko, kao i programi preventivnog konzerviranja knjižne građe Knjižnice „Pavao Štoos“ u župi Blažene Djevice Marije Pokupsko, knjižne građe Eparhije pakračko-slavonske u Pakracu te nastavak programa preventivnog konzerviranja baštinske knjižnične zbirke u Knjižnici franjevačkog samostana i župe Presvetog Trojstva u Karlovcu.

Mikrofilmiranje se nastavlja odvijati u zatečenim uvjetima opreme i osoblja te podrazumijeva procedure za zaštitno mikrofilmiranje novina, pregled i procjenu upotrebljivosti starih mikrofilmova s ciljem uvrštenja u fond, korištenja umjesto tiskane građe u prostorima NSK te digitalizaciju starih hrvatskih novina (i časopisa) s mikrofilma.

Zbirka rukopisa i starih knjiga (ZRSK) i Zbirka muzikalija i audiomaterijala (ZMA) dostavljaju građu na mikrofilmiranje prema planu pojedine zbirke. Za 2021. predviđen je nastavak ponovnog mikrofilmiranje građe ostavštine Dobronić iz ZMA te nastavak mikrofilmiranje zbirke Kušević iz ZRSK.

Ukupni se plan, u ovim uvjetima i načinu rada, procjenjuje na 80 000 snimaka godišnje, od čega oko 35 000 otpada na građu Posebnih zbirki.

Razmotrit će se korištenje mikrofilmova umjesto izvorne građe u prostorima ZRSK, uz odgovarajuću opremu.

Mikrofilmiranje novina usklađivat će se s mogućim projektima digitalizacije s mikrofilma za portale Stare hrvatske novine i Stari hrvatski časopisi u okviru projekata koje odobri Ministarstvo kulture i medija.

Digitalizacija će se odvijati kroz redovne programe ili projekte digitalizacije s mikrofilma i digitalizacije izvornika. S mikrofilma se digitaliziraju uglavnom novine (i poneki časopisi). S izvornika se u svrhu trajne ili dugotrajne pohrane skeniraju sve vrste građe Posebnih zbirki. Poslovi digitalizacije usko su povezani s provođenjem projekata koje odobrava Ministarstvo kulture i medija prema čemu se orijentiraju i prioriteti pripreme građe, skeniranje, obrada kao i održavanja opreme.

Građa Posebnih zbirki dostavlja se na digitalizaciju prema planu. Za redovan rad potrebno je omogućiti povećanje prostora za pohranu na poslužiteljima u prosjeku 3 TB godišnje. Za očekivati je manji broj skeniranja za korisnike jer su nabavljeni uređaji za skeniranje mikrofilma i izvornika u Čitaonici periodike za pregled i digitalizaciju građe koju nije dopušteno fotokopirati ili su nedostupni odnosno oštećeni izvornici.

U procesu zaštitna snimanja i izrada preslika obavljat će se i poslovi snimanja događanja i izložbi u suradnji s Odsjekom Marketing i komunikacije te obrada i pohrana digitalnih fotografija radi njihovog naknadnog korištenja ili objavljivanja na stranicama NSK. U redovne poslove pripada i snimanje ili skeniranje u svrhu izrade fotodokumentacije pri obavljanju konzervatorskih i restauratorskih radova. U planu je i rad fotografa na terenu u projektu Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama ako se projekt nastavi i 2021. Nastavlja se istraživanje, obrada, opis i snimanje vodenih znakova, izmjena postojećih zapisa i izrada novih u svrhu upisa u Digitalnu knjižnicu NSK.

## **Pohrana knjižnične građe**

U okviru redovnih programa pohrane građe obavljat će se sljedeći poslovi: smještaj na police prinovljenih knjiga, časopisa, novina, mjesno dostupne elektroničke građe, hrvatskog sitnog tiska (unikat, arhivski primjerak i dublete), prihvata i smještaj Rektoratske zbirke doktorskih disertacija koja nije dio fonda NSK, izrada naljepnica sa signaturama prispjele građe (nova, restaurirana, opremljena novim mapama), rješavanje prispjelih zahtjeva za korištenjem građe; provjera statusa knjiga (za korištenje u čitaonici ili za posudbu); zaduživanje građe za proces rekatalogizacije te obavljanje reinventariziranja građe; izrada reinventariziranih zapisa o primjerku za stariju građu. Planira se nastavak revizije najstarijeg dijela fonda kao i upisivanje podataka dobivenih revizijom u računalnu bazu. Provođen će se i preventivna zaštita (nastavak čišćenja knjiga na etaži -1 i -2, te građe onečišćene istjecanjem halona (arhivski primjerak časopisa) te slaganje na novu lokaciju unutar etaže -2). Nastavit će se s pregledom stanja arhivskog fonda te zamjenom dotrajalih mapa novima.

Prioritet bi bio nabava 2 ormara za pohranu CD zvučne knjige, koja se također treba pohraniti u našem prostoru (preko 2 000 jedinica).

## **Razvojni programi**

Planira se razvoj sustava ili arhiva za upravljanja podacima i fotodokumentacijom Odjela zaštita i pohrana. Razmotrit će se korištenje preslika mikrofilmova ili digitalnih preslika u prostorima Posebnih zbirki, uz odgovarajuću opremu.

Planira se nastavak istraživanja i uvođenje nanomaterijala za konzerviranje i restauriranje knjižnične građe.

U 2021. godini organizirat će se virtualna međunarodna konferencija [\*Solidarity in culture: Heritage protection under conditions of crisis.\*](#)

U planu je daljnje usavršavanje djelatnika putem webinarima, stručnih i znanstvenih skupova i simpozija u području konzervatorsko-restauratorske djelatnosti, u skladu s važećim epidemiološkim mjerama i preporukama.

## ODJEL KORISNIČKE SLUŽBE

Odjel u kojem se planiraju, organiziraju i pružaju opće i stručne informacijske i referalne usluge; izgrađuju zbirke u slobodnom pristupu prema znanstvenim područjima – ponajprije za potrebe Sveučilišta u Zagrebu i u suradnji s knjižnicama Sveučilišta u Zagrebu. U Odjelu se obavljaju dva temeljna procesa: Informacijski centar (informacijsko-referentne usluge i međuknjižnična posudba) i Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije).

### **Redovni programi**

Organizacija i provođenje bibliografske i informacijske djelatnosti, uključujući i citiranost i indeksiranost, tematska i predmetna pretraživanja, osiguravanje dostupnosti informacijsko bibliografskih usluga i na daljinu korištenjem raznih komunikacijskih kanala (*Pitajte knjižničara* i sl.). Organizacija edukacija korisnika i vođenje skupina uz stručno vodstvo. Izrada uputa (aplikacija i mrežnih sadržaja) za korištenje građe i usluga za korisnike. Izgradnja zbirki knjiga na otvorenom pristupu u čitaonicama (za društveno-humanističke i prirodne, primijenjene i tehničke znanosti). Organizacija pristupa i održavanja zbirki građe u čitaonicama na otvorenom pristupu i posudba građe. Organizacija i pružanje usluge međuknjižnične posudbe i dostave dokumenata unutar Hrvatske i inozemstva. Predlaganje i priređivanje tematskih izložbi, izrađivanje bibliografskih popisa ili kataloga izložbi. Djelatnici Odjela korisničke službe sudjeluju i u realizaciji programa Digitalnog laboratorija NSK: daljnje pružanje usluge 3D ispisa i sudjelovanje u organizaciji i provođenju edukacija korisnika, knjižničara i djelatnika NSK.

U cilju unaprjeđenja usluga vezanih za bibliometriju i analizu znanstvene produktivnosti, poduzimaju se mjere koje trebaju ove procese učiniti održivima, a odnose se na rješavanje pitanja s vanjskim partnerima i s donositeljem podzakonskih akata (Nacionalno vijeće za znanost), te se očekuje učinkovito rješavanje ovog pitanja.

Angažiranje na poticanju slobodnog pristupa informacijskim izvorima za potrebe stručnog i znanstvenog rada te na pružanju potpore razvoju knjižničnog sustava Sveučilišta u Zagrebu i mreže repozitorija sastavnica.

Djelatnici Odjela kontinuirano će se educirati vezano uz djelokrug poslova s naglaskom na programe o bazama podataka i e-izvorima, planira se sudjelovanje na domaćim i inozemnim stručnim skupovima s ciljem prezentacije vlastitih postignuća te priprema i objavljivanje znanstvenih i stručnih radova.

Planira se donošenje novih verzija: Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i Cjenika usluga te njihova primjena.

### **Informacijski centar (informacijsko-referentne usluge i međuknjižnična posudba)**

U Informacijskom centru pružaju se usluge upisa korisnika, izrada članskih iskaznica, vrši se usluga posudbe i vraćanja knjižne građe, rezervacija korisničkih mjesta za večernji rad, pružaju se usluge međuknjižnične posudbe i dostave dokumenata unutar Hrvatske i inozemstva.

Informacijski centar pruža informacijsko–referalne usluge, bavi se edukacijom korisnika grupno i pojedinačno, pruža pomoć kod pretraživanja kataloga i drugih informacijskih izvora, odgovara na upite Pitajte knjižničara @Informacijski centar. Nastavit će se s pretraživanjima relevantnih citatnih baza podataka i izdavanjem potvrda o citiranosti i indeksiranosti koje se rade za članove NSK i uredništva časopisa, a iznimno i za potrebe ostalih članova znanstvene i akademske zajednice u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, uz naplatu. Organizirat će se vođenje skupina uz stručno vodstvo.

Provodit će se aktivnosti otvorenosti usluga NSK namijenjene svim kategorijama korisnika tijekom prigodnih događanja kao što su npr. Dan otvorenih vrata NSK, Mjesec hrvatske knjige, Dan hrvatskih knjižnica, Noć knjižnica, Noć muzeja, Interliber i sl.

Predlagat će se i priređivati tematske izložbe, izrađivat će se bibliografski popisi ili katalogi izložbi.

S obzirom na pandemiju COVID -19 i ograničen broj korisnika u NSK zbog epidemioloških mjera, u 2021. godini planira se povećanje broja korisnika i svih usluga u odnosu na 2020. godinu.

## **Čitaonice i posebne zbirke građe (znanstvene i specijalističke informacije)**

Izgradnja zbirke knjiga na otvorenom pristupu u čitaonicama prema znanstvenim područjima (za društveno-humanističke i prirodne, primijenjene i tehničke znanosti); izgradnja Zbirke knjižnične građe o Domovinskom ratu; izgradnja Zbirke službenih publikacija; izgradnja Zbirke disertacija i magistarskih radova. Organizacija pristupa i održavanja zbirki građe u čitaonicama na otvorenom pristupu i posudba građe. Organizacija edukacija za pretraživanje svih informacijskih izvora; izrada uputa (aplikacija i mrežnih sadržaja) za korištenje građe i usluga za korisnike. Pružanje usluge tematskog pretraživanja i osiguravanje dostupnosti informacijsko bibliografskih usluga i na daljinu korištenjem raznih komunikacijskih kanala (Pitajte knjižničara@Tematska pretraživanja, sl.). Osiguravanje pristupa elektroničkim izvorima informacija s nacionalnom, sveučilišnom licencijom kao i u otvorenom pristupu. Predlaganje i priređivanje tematskih izložbi, izrađivanje bibliografskih popisa ili kataloga izložbi.

Izgradnja zbirki provodit će se sukladno financijskim mogućnostima za nabavu građe za Sveučilišnu zbirku, te zamjenom i darom; u 2021. se očekuje jednak priljev građe.

Završetak svih administrativnih aktivnosti petogodišnjeg projekta Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija – e-izvori. Održavat će se redovni sastanci Savjetodavnog povjerenstva u svezi nacionalne pretplate za hrvatski knjižnični konzorcij.

U svrhu neometanog pristupa e-izvorima nabavlja se softver EZproxy putem kojeg se na Portalu elektroničkih izvora (<http://baze.nsk.hr/>) omogućava udaljeni pristup (unosom AAI@EduHr korisničkih podataka) e-izvorima izvan mreže ustanova s pravom pristupa na pojedine e-izvore, a uključuje i daljnji razvoj Portala s povećanjem funkcionalnosti. U planu je nabava sučelja Discovery service (za objedinjeno pretraživanje svih e-izvora koji su dostupni na nacionalnoj i institucionalnoj razini).

Nastavit će se s provođenjem programa namijenjenim maturantima zagrebačkih srednjih škola – Uvod u svijet informacija, kako bi se iste upoznalo s vrstama informacijskih izvora, njihovom pretraživanju i pronalaženju te kritičkom procjenjivanju.

U fondu Zbirke disertacija i magistarskih radova u 2021. godini očekuje se oko 600 novih radova. Planira se nastavak aktivnosti vezanih za reviziju i sređivanje fonda u Zatvorenom spremištu te vidljivosti prikupljene građe u mrežnom katalogu NSK. Planiraju se aktivnosti vezane za omogućavanje pristupa e-građi dostupnoj isključivo putem prijenosnih diskova (prilozi na CD/DVD-ovima). Posebna će se pažnja usmjeriti na osiguravanje pristupa digitalnim verzijama ocjenskih radova iz fonda Zbirke, kao i nacionalnih repozitorija, a u skladu s novim Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima čije se usvajanje očekuje u 2021. godini. Također se planira započeti s pripremom bibliografije doktorskih disertacija Sveučilišta u Zagrebu (do sada su objavljene bibliografije do 1989. godine).

U Zbirci građe o Domovinskom ratu nastavit će se kontinuirana izgradnja fonda i izlaganje prinova te obilježavanje obljetnica iz Domovinskog rata prigodnim izložbama građe (Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja te Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata).

Povodom 30. obljetnice obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, Zbirka će se priključiti organizaciji izložbe radnog naziva Zbog njega se sloboda Vukovar zove.

U Zbirci službenih publikacija planira se daljnja izgradnja fonda službenih publikacija međunarodnih organizacija i stranih država temeljem ugovora o daru i zamjeni, a izgradnja zbirke hrvatskih službenih publikacija na temelju *Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti*.

Europski dokumentacijski centar NSK predstavljat će se kroz različite aktivnosti s ciljem informiranja građana o Europskoj uniji (EU) te promicanja službenih publikacija i dokumenata EU. U planu su i stručna usavršavanja djelatnika, u suradnji s Predstavništvom Europske komisije u RH, kojima je cilj komunikacijska izobrazba o prioritetima EU kao i suradnja u mreži Europe Direct. Djelatnici Zbirke službenih publikacija i Europskoga dokumentacijskog centra pripremit će online izložbu u povodu Europskog dana zaštite osobnih podataka (28. siječnja 2021.), a obilježiti će se i Tjedan Europe (svibanj 2021.) i Europski tjedna sporta (rujan 2021.).

## **Razvojni programi**

Planira se koncipiranje i priprema novog projekta nabave e-Izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu u financijskom razdoblju nakon 2023. u sklopu čega će se vršiti sve potrebne aktivnosti s ciljem potpisivanja transformativnih ugovora.

Planira se vrednovanje usluga: međuknjižnične posudbe i dostave dokumenata; korištenja građe, broj preuzetih jedinica punog teksta iz pretplaćenih baza podataka, repozitorija i digitalnih zbirki. i ispitivanje zadovoljstva korisnika.

Planira se program edukacije učenika i studenata o izvorima informacija iz Domovinskog rata, kao i osiguravanje kvalitetnijeg pristupa digitaliziranim člancima iz publikacije Rat u

Hrvatskoj: bibliografija članaka iz dnevnog i tjednog domaćeg i stranog tiska, sv. 1, Rat u Hrvatskoj.

Radit će se na uspostavi digitalne zbirke službenih publikacija u okviru sustava Digitalne NSK i razvijati tematska zbirka Zaštita okoliša – prikupljanje mrežnih stranica službenih informacija Republike Hrvatske u suradnji s Hrvatskim arhivom weba.

## **ODJEL ZAJEDNIČKI POSLOVI**

Odjel u kojem se obavljaju poslovi koji se tiču čitave NSK, a to su pravni, kadrovski i opći poslovi te poslovi javne nabave; financijski, računovodstveni poslovi; poslovi sigurnosti i zaštite; poslovi održavanja zgrade; poslovi marketinga i prodaje proizvoda i usluga, komunikacija te održavanje sadržaja na portalu i na društvenim mrežama. U Odjelu je ustrojeno pet odsjeka.

### **Odsjek Tajništvo**

Tijekom 2021. godine Odsjek će obavljati aktivnosti na području općih i kadrovskih poslova, poslova pisarnice i pismohrane, pravnih poslova, poslova javne nabave i ekonomata te raznorodne aktivnosti povezane s aktivnostima drugih ustrojbenih jedinica.

U Odsjeku će se obavljati poslovi pravne podrške nastavno na potrebe ustrojbenih jedinica NSK tijekom realizacije različitih stručnih projekata i programa te obavljanja redovnih i izvanrednih zadaća. Pravna podrška obuhvaća podršku u izradi internih akata, praćenje i primjenu propisa od značaja za poslovanje NSK, pružanje informacija za potrebe inspekcijskih nadzora kao i suradnju s odvjetničkim uredom opunomoćenim za zastupanje NSK u sudskim postupcima, te samostalno zastupanje NSK u postupcima pred sudovima i drugim državnim tijelima, izradu svih vrsta ugovora i sporazuma za potrebe NSK, pravne poslove u pružanju podrške Upravnom i Stručnom vijeću.

Ured za javnu nabavu u suradnji s ostalim ustrojbenim jedinicama pripremati će prijedlog godišnjeg plana javne nabave, provoditi postupke javne nabave roba, radova i usluga za potrebe NSK, pratiti odvijanje postupaka nabave sukladno planu nabave, voditi evidencije o postupcima nabave i evidencije zaključenih ugovora.

Ekonomat će obavljati poslove prijema i raspodjele roba te voditi evidenciju prijema i otpreme.

Kadrovska služba obavljat će stručne poslove koji se odnose na statusna i radno-pravna pitanja radnika NSK, koordinirati će poslove izbora kandidata u postupcima javnih natječaja, unositi podatke o radnicima NSK u sve relevantne registre i evidencije kao i obavljati druge poslove.

Ured pisarnice i pismohrane obavljat će poslove prikupljanja, sistematiziranja i pohranjivanja službene dokumentacije, poslove dostave i otpremanja pismena, poslove čuvanja, zaštite i izlučivanja arhivskog gradiva, te će obavljati i druge administrativne poslove.

Nastavlja se podrška projektu e-Izvori s aspekta pravnih poslova, javne nabave i administrativne podrške, te po potrebi, podrška tijekom provođenja drugih projekata čija je realizacija u tijeku ili će biti započeta tijekom godine.

### **Odsjek Financijski i računovodstveni poslovi**

U Odsjeku će se obavljati redovni poslovi financijskog računovodstva, računovodstva poreza te troškovnog i upravljačkog računovodstva koji osiguravaju podloge za obračune propisane zakonima, kao i za planiranje, praćenje i analiziranje financijskih pokazatelja poslovanja, prikupljanje, pripremu i osiguravanje informacija ekonomskog sadržaja koje su namijenjene

Upravi u svim fazama poslovnih aktivnosti, poslovi pripreme financijskog plana NSK i pratećih financijskih dokumenata, te izrade povremenih izvješća i godišnjeg obračuna financijskog plana NSK.

Odsjek će izvršavati poslove upravljanja novčanim sredstvima, poslove vezane uz naplatu potraživanja, nadzor troškova poslovanja, obavljanje platnog prometa, evidenciju dugotrajne imovine, obračun plaća i blagajničko poslovanje.

Odsjek će provoditi financijsko praćenje odobrenih projekata koji se financiraju iz sredstava Europske unije (e-Izvori, TRACE, e-Kultura), Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Odsjek će sudjelovati u svim pripremnim aktivnostima financijskog i računovodstvenog karaktera za planiranje budućih projekata NSK.

Knjižnica će u skladu s financijskim mogućnostima poduzeti sve aktivnosti da korisnicima omogući plaćanje usluga karticama i/ili internetskim bankarstvom.

## **Odsjek Održavanje**

Odsjek će obavljati poslove redovitog i periodičnog pregleda, servisiranja, ispitivanja tehničko-tehnološke opreme i instalacija u zgradi NSK, koji proizlaze iz zakonskih i drugih obveza.

Obavljat će kalkulacije količina rezervnih dijelova i potrošnog materijala, pripreme tehničke dokumentacije za potrebe postupaka javne nabave i pokretanje postupaka; planiranje, organizaciju, izvođenje, koordinaciju i nadzor svih tehničkih radova s ciljem redovnog održavanja funkcionalnosti svih sustava, dijelova i međusobno integriranih sklopova zgrade (strojarsko-tehnološki sustavi, sustavi tehničke zaštite objekta, elektro-instalacije, građevinsko-interijerski elementi zgrade i dr.).

Nadalje, obavljat će se poslovi redovitog i periodičkog čišćenja te održavanja higijensko-tehničkih uvjeta unutar i izvan zgrade kao i provođenje redovnih dezinsekcijsko-deratizacijskih i po potrebi dezinfekcijskih mjera, interventnih popravaka i otklanjanja eventualnih prekida u radu pojedinih tehničkih sustava u zgradi. Odsjek će pružati tehničku podršku Odsjeku Marketing i komunikacije na razglasu i elektroinstalacijama vezano uz pojedina događanja, i tehničku podršku djelatnicima NSK.

U novouređenom lateralnom dijelu zgrade koja je s korpusnim dijelom povezana i prostorno i funkcionalno, odvijat će se posebne programske aktivnosti, a za sve navedeno potreban je kontinuitet u održavanju i sigurnosti za nesmetano odvijanje programa NSK koji uključuju sve organizacijske jedinice i vanjskih korisnika. Planirano održavanje je nužno radi osiguranja uvjeta za nesmetano obavljanje djelatnosti NSK te pružanja tehničke, organizacijske i marketinške podrške vezano uz korištenje prostora za događanja.

## Odsjek Marketing i komunikacije

Odsjek obavlja poslove promidžbe NSK, njezine građe, usluga i proizvoda plasmanom tema važnih za NSK u javnost, organizacijom skupova, izložbi, te raznih događanja koja su vezana uz knjižničarstvo, obrazovanje, kulturu i znanost. Odsjek je zadužen za predstavljanje NSK u digitalnom okruženju preko Portala i društvenih mreža.

Radni zadaci podijeljeni su u 10 skupina i odnose se na: produkciju događanja u i izvan NSK, održavanje i razvoj Portala i društvenih mreža NSK, odnose s medijima, nakladničku djelatnost i distribuciju izdanja NSK, lekturu i prijevode, grafičku pripremu i tisak, marketinške aktivnosti i promidžbu NSK, internu komunikaciju, pripremu natječajne dokumentacije te suradnju na projektima i programima u kojima je NSK partner/suorganizator.

U 2021. planira se daljnje smanjenje broja fizičkih događanja zbog protupandemijskih mjera te će se napori i sredstva usmjeriti u održavanje virtualnih skupova i izložaba.

Informiranje javnosti o djelatnosti NSK kao i njezinoj promociji uvelike će se vršiti putem službene mrežne stranice NSK i profila NSK na društvenim mrežama Facebook, LinkedIn, Twitter, Instagram kao i kanala NSK na servisima YouTube i Pinterest te na blogu NSK. Ciljevi će se definirati kroz novu dokumentaciju koja će uključivati politiku i strategiju objavljivanja sadržaja na internetu. U 2021. godini planira se izrada nove službene mrežne stranice NSK zajedno s izradom novog vizualnog identiteta te komunikacijske strategije koja će pratiti ciljeve postavljene u Strategiji razvoja NSK za razdoblje 2021. do 2026. godine.

Sukladno usustavljenoj nakladničkoj djelatnosti, Odsjek surađuje međudjelno u kontekstu koordinacije i produkcije izdanja, ali i kao samostalni nositelj svih nakladničkih i sunakladničkih poslova, od autorstva, uredništva i grafičkog oblikovanja do prikupljanja sredstava, odabira tiskare, formiranja cijene te distribucije izdanja

Radi unaprjeđenja prodaje izdanja NSK, u 2021. planira se pokretanje e-knjižare kao i nastup na sajmovima knjiga.

U sklopu marketinške aktivnosti u planu je stvaranje novog vizualnog rješenja za komunikaciju NSK, izrada promidžbenih materijala, osmišljavanje slogana, definiranje nove komunikacijske strategije te ujednačavanje natpisa u zgradi NSK.

Odsjek redovno međudjelno surađuje u izradi natječajne dokumentacije za prijavu programa i projekata za financiranje. U 2021. planira se daljnja suradnja na projektu e-Izvori u funkciji njegove vidljivosti, komunikacije rezultata te organizacije radionice, kao i na projektu TRACE u sklopu programa ERASMUS+. Također, u sklopu istog programa planira se partnerstvo na projektu Mjera blizine.

Nastavlja se rad na programima Digitalnog laboratorija NSK i razvoju aplikacije Smart library Knjižnice.

## **Odsjek Sigurnost**

Redovni poslovi Odsjeka obuhvaćaju brigu o sigurnosti građe, korisnika i zaposlenika, zaštitu na radu i zaštitu od požara te obrambene pripreme, od 2021. na povećanoj površini obzirom na dovršetak lateralnog dijela zgrade NSK koji se uključuje u redovno funkcioniranje sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske.

Potreban postupak i izvršavanje zakonskih obveza o kojima brine ovaj odsjek zaštita od požara, sigurnost zgrade).

Izvršenje redovnih programa znači obavljanje poslova privatne i tehničke zaštite, poslova zaštite od požara, poslova zaštite na radu i poslova obrane.

Posebno uključen u funkcioniranje u uvjetima epidemije COVID 19 koordinator je voditelj zaštite na radu koji će i dalje sudjelovati u izradi protokola.

## ODJEL INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

U Odjelu se organiziraju i obavljaju poslovi na održavanju i unaprjeđenju računalne i mrežne informacijske opreme i programske podrške u NSK; sudjeluje u razvoju, nadzoru i održavanju aplikacija i baza podataka koji se koriste u NSK, pruža potpora u računalnoj obradi podataka, oblikovanju elektroničkih sadržaja te sudjeluje u aktivnostima na unaprjeđenju informacijskog sustava. U Odjelu su ustrojena dva odsjeka: Odsjek razvoj IT usluga i Odsjek IT infrastruktura.

### Redovni programi

U daljnjem planiranju podjednako je značajno usmjeriti se na razvoj infrastrukture koja često uvjetuje realizaciju planova, pružanje podrške u provođenju tekućih programa, sudjelovanje u razvojnim programima, ali i na kontinuirano praćenje razvoja sektora informacijsko komunikacijske tehnologije zbog sustavne primjene postojećih te novih standarda i tehnologija.

Zbog specifičnosti brzog informatičkog razvoja i očekivane primjene suvremenih informacijskih tehnologija u svakodnevnom poslovanju NSK, nužno je osigurati i kontinuirano stručno usavršavanje informatičara, redovito ih osposobljavajući kroz konferencije, certificiranje, poticanje daljnjeg obrazovanja.

### Odsjek Infrastruktura

Redovito će se održavati poslužitelji, računala i instalirati, odnosno ažurirati operacijski sustavi, administrirati aktivni direktorij domene knjiga.nsk.hr te DHCP poslužitelj. Provoditi će se aktivnosti vezane za sigurnost i zaštitu rada mreže te izradu sigurnosnih kopija podataka na *Fortigate Firewall* uređaju, što će obuhvatiti daljnju implementaciju, administraciju pravila, servisa i IP adresa. Redovito će se upravljati i održavati preklopnici te Wi-Fi oprema, kao i održavanje korisničke i djelatničke mreže, prilagođavajući je što optimalnijem radu.

Provodit će se sve aktivnosti vezane za nabavu nove opreme radi osiguranja odgovarajućih uvjeta za rad djelatnika i korisnika NSK, u skladu s financijskim mogućnostima.

Sistemsko održavanje i podrška obuhvatit će redovne aktivnosti u otklanjanju poteškoća u radu, izradi tehničke dokumentacije, nadzoru i održavanju poslužitelja i računalne mreže te poslova zaštite.

Pružat će se informatičko-tehnička podrška redovnom poslovanju NSK, koje se odvija u otežanim okolnostima uslijed korištenja zastarjele opreme, nemogućnosti nabave nove i nedovoljnog financiranja razvojnih tehnoloških projekata. Redovito će se pružati i podrška raznim događanjima u NSK u obliku postavljanja multimedijalne opreme te osigurati mrežna povezanost na zahtjev. Po potrebi pružat će se tehnička podrška za diplomirane knjižničare i stručne ispite. Redovito će se raditi sigurnosne kopije svih vitalnih poslužitelja koji su bitni za normalan redovni rad NSK.

Provodit će se sigurnosno sistemsko održavanje poslužitelja Microsoft Windows platforme, održavanje sistema WSUS i upravljanje datotečnim poslužiteljima.

Redovito će se administrirati i održavati *Exor* sustav za evidenciju radnog vremena.

U dogovoru s CARNETom pružat će se podrška za mrežnu povezanost u prostoru lateralnog dijela koji koristi Vlada RH. Napraviti će se revizija IPv4 adresnog prostora koji koristi NSK kao članica CARNET mreže.

Održavat će se sustav za informiranje korisnika u NSK.

Nakon završetka hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije preuzeta je oprema i administracija aktivne računalne mreže u tom dijelu NSK. Pružat će se podrška za događanja koja se organiziraju tom prostoru te pratiti i servisirati dostupnost korisničke Wi-Fi mreže na novoj opremi postavljenoj u tom dijelu.

Nastavit će se suradnja s Digitalnim laboratorijem te pružanje podrške programima i događanjima vezanim uz isti, poput izrade video materijala te *stream* događanja/radionice.

Organizirat će se i provoditi poslovi održavanja i podrške za sve ostale informacijske sustave izrađene uz pomoć vanjskih suradnika te kupljene informacijske sustave koje NSK koristi, u skladu s financijskim mogućnostima.

## **Odsjek Razvoj IT usluga**

U skladu s planom razvoja na poboljšanju poslovnih procesa i korisničkih usluga, radit će se na uspostavi novih baza podataka, novih usluga, razvoju mikrostranica i portala.

Pružat će se informatičko-tehnička podrška redovnom poslovanju integriranog knjižničnog sustava Aleph, osigurati redovni produkcijski rad NSK te knjižnica sastavnica Sveučilišta u Zagrebu (ZAG). Redovito će se provoditi redakcijski nadzor bibliografskih podataka, zapisa o posjedovanju i zapisa o primjercima te će se po potrebi vršiti systemske izmjene.

Redovito će se analizirati podaci u knjižničnom sustavu, izrađivati statističke analize i izvješća (servisna izvješća i SQL zahtjevi).

Provodit će se poslovi redovitog održavanja kataloga NSK koji sadrži zapise za knjižnu i ostale vrste građe iz fonda te zapise za građu koju NSK ne posjeduje (Hrvatska retrospektivna bibliografija, pojedini CIP zapisi).

Jednom godišnje izvršit će se provjera usklađenosti (certificiranja) matičnih ustanova i pružatelja usluga (NSK) s normama AAI@EduHr.

Doraditi će se postojeće funkcionalnosti portala Hrvatski arhiv weba, ažurirati će se ispis podataka i raditi na izmjeni vizualnog identiteta.

Redovito će se održavati programska rješenja koja su izrađena u NSK:

- *Pitajte knjižničara*
- *Tematsko pretraživanje*
- *UDK prevoditelj*
- *UDK normativa*
- *BRKLJA – aplikacija za ulaz korisnika u prostor NSK*
- *Bilten prinova*
- *Bibliometrijske usluge*
- *Sustav za rezervaciju dvorana*
- *Upravitelj časopisa*
- *Večernji rad*
- *Viškovi*
- *ISBN, ISMN*
- *Aplikacija za tiskanje naljepnica (signatura)*
- *Ekspedit*
- *CIP*
- *Skupni katalog*
- *Bibliografije*
- *Sustav DOI*
- *Informacijski sustav dokumentiranja stanja građe NSK i postupaka zaštite građe*
- *URN:NBN*
- *Statistika hrvatskih knjižnica*
- *Nacionalna bibliografija*

## **Razvojni programi**

### *Portal Hrvatske digitalne knjižnice*

U suradnji s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo, radit će se na izradi portala za Hrvatsku digitalnu knjižnicu. Također pružat će se i podrška projektu e-Kultura koji okuplja metapodatke digitalizirane građe NSK i drugih knjižnica.

### *Konzervatorsko restauratorski informacijski sustav*

U suradnji s Odjelom Zaštita i pohrana, radit će se na implementaciji i doradi informacijskog sustava za praćenje konzervatorsko restauratorskih aktivnosti u NSK.

## DODACI

### Znanstvena djelatnost

Znanstvena djelatnost obuhvaća sve stručne jedinice NSK i provodit će se u skladu sa *Strateškim programom znanstvenih istraživanja Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu: 2021.-2025.* i *Pravilnikom o znanstvenoistraživačkoj djelatnosti Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu*. Za poticanje i provedbu znanstvenoistraživačke djelatnosti u NSK zaduženo je Znanstveno vijeće (dalje u tekstu: Vijeće). Temeljne zadaće Vijeća su: poticanje institucijske znanstvene produkcije i primjene znanstvenih rezultata, praćenje i promicanje razvoja znanstvenoistraživačkog rada na području knjižničarstva i informacijskih i komunikacijskih znanost

Odbor je operativno tijelo Vijeća zaduženo za pripremu strateških dokumenata i operativno djelovanje.

Sukladno Pravilniku o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice, NSK zapošljava 5 djelatnika sa znanstvenim zvanjem u području informacijskih i komunikacijskih znanosti. U 2021. godini planira se povećanje produkcije i objave znanstvenih radova i provedba zahtjeva za izbor u znanstveno zvanje.

Provest će se nekoliko istraživanja knjižnica u Republici Hrvatskoj i njihova rada kao što istraživanja visokoškolskih i specijalnih knjižnica, istraživanje izgradnje digitalnih zbirki i sustava digitalnih knjižnica u hrvatskim knjižnicama, istraživanje korištenja UDK u hrvatskim knjižnicama te analiza provedbe *Pravilnika o obveznom primjerku* (kvantitativna i kvalitativna analiza). Za potrebe planiranog projekta Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje knjižničnih zbirki provest će se istraživanje o mogućnostima usklađivanja konceptualnih modela IFLA LRM i RiC radi opisa knjižnične građe na razini zbirke. Planira se provedba istraživanja u području vizualizacije knjižničnih podataka te izrada analiza velikih podataka kao i istraživanje u području BIBFRAME modela te povezanih knjižničnih podataka u semantičkom okruženju. Uz navedeno, istraživanjima će se obuhvatiti i sljedeće teme: Vrjednovanje otvoreno dostupnih časopisa u hrvatskoj znanstvenoj zajednici, Hrvatska znanstvena produktivnost u otvorenom pristupu (analiza plaćenih APC-ova za razdoblje 2017-2019), Hrvatski znanstveni časopisi i međunarodna vidljivost, Nacionalni i sveučilišni repozitoriji i otvoreni pristup - analiza stanja i perspektive, Starije doktorske disertacije objavljene u znanstvenim časopisima i Upravljanje desideratom starije hrvatske knjige: Istriaca.

Također će se poticati sudjelovanje djelatnika, posebice onih sa znanstvenim zvanjem na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim konferencijama radi predstavljanja rezultata istraživanja.

## **Međunarodna suradnja**

Međunarodna suradnja NSK ostvaruje se kroz aktivno sudjelovanje u međunarodnim strukovnim organizacijama i udruženjima, suradnjom s nacionalnim i ostalim knjižnicama, kao i drugim srodnim ustanovama u Europi i svijetu, razmjenom znanja i iskustava te predstavljanjem djelatnosti i postignuća NSK kroz sudjelovanje u međunarodnim projektima i programima, ali i sudjelovanjem na međunarodnim skupovima, organizacijom znanstvenih i stručnih skupova i stručnih posjeta i predavanja te zamjenom publikacija i međuknjižničnom posudbom.

U 2021. planira se nastavak i razvoj suradnje s knjižnicama i ostalim ustanovama na zajedničkim projektima: razmjena i digitalizacija građe, organizacija izložbi, organizacija stručnih posjeta i predavanja te sudjelovanje u programima mobilnosti (programi razmjene stručnjaka, stručnih usavršavanja, studijskih posjeta i boravaka) te sukladno mogućnostima ostvarivanje novih članstava.

Nastavit će se međunarodna promocija hrvatskih autora, hrvatske kulturne i znanstvene baštine u sklopu dostave podataka međunarodnim bazama, projektima i informacijskim sustavima za razmjenu podataka (kao što su: Europeana, DART-Europe, IFLA Library Map of the World, VIAF, DOI, ISBN, ISSN, ISMN).

Međunarodna suradnja usmjerit će se i prema suradnji s inozemstvom radi identificiranja građe za zbirku Inozemne Croaticae.

## **Projekti i programi**

U 2021. godini planira se rad na tekućim i novim projektima:

### **Međunarodni razvojni projekti – novi**

Developing Bloom Filters for Web Archives' Holdings (suradnja s Los Alamos National Laboratory, Research Library i Sveučilišnim računskim Centrom Sveučilišta u Zagrebu (Srce))

Share-VDE (razvojni projekt međunarodne suradnje čiji je cilj testirati integraciju bibliografskih i autoriziranih zapisa u objedinjeni sustav pretraživanja povezanih podataka međunarodne knjižnične zajednice „Share-VDE“)

### **Međunarodni razvojni projekti – tekući**

Croatia Linked Data International Symposium (jednogodišnji razvojni projekt međunarodne suradnje Američkog knjižničarskog društva, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu te Hrvatskog knjižničarskog društva. Svrha projekta je prijenos znanja (edukacija) i iskustva američkih knjižničara hrvatskoj stručnoj zajednici u segmentu povezanih podataka)

Linked data & BIBFRAME (analiza povezanih podataka)

Traditional children's stories for a common future – TRACE (provodi se u sklopu programa Erasmus+ u suradništvu s Grčkom, Latvijom, Španjolskom, a koordinator je NSK)

### **Razvojni projekti i programi – novi**

Knjižnični sustavi nove generacije (analiza značajki knjižničnih sustava nove generacije (Alma) u primjeni u sustavima NSK i ZAG)

### **Razvojni projekti i programi – tekući**

Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama (pregled stanja očuvanosti prvotisaka te prijedlog odgovarajućeg programa zaštite).

Portal otvorenih povezanih podataka - data.nsk.hr (osiguravanje pristupa zbirkama otvorenih te povezanih podataka NSK)

Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija: e – Izvori (nabava inozemnih časopisa i baza podataka za akademsku i znanstvenu zajednicu)

Razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (zakonska obveza dostave statističkih podataka o knjižničnome sustavu)

Upisnik knjižnica u Republici Hrvatskoj (praćenje stanja u knjižničnoj djelatnosti)

Zamjena publikacija - sinergija različitih jezika, kulture i znanosti (nabava hrvatskih publikacija za međunarodni sustav zamjene publikacija)

### **Suradnički razvojni projekti i programi – tekući**

e-Kultura – Digitalizacija kulturne baštine (razvoj i implementacija modula za podršku radnom procesu digitalizacije građe)

Razvoj i održavanje Pravidnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (razvoj pravilnika)

Znanstveno i tehnologijsko predviđanje – CroRIS (vodi Ministarstvo znanosti i obrazovanja, izgradnja nacionalnog informacijskog sustava znanosti. CroRIS će objediniti veliku količinu informacija o znanstveno-istraživačkom radu u Hrvatskoj).

Znameniti.hr (okupljanje i objedinjeno pretraživanje metapodataka digitalne građe hrvatskih kulturnih, umjetničkih i znanstvenih ustanova izgradnjom portala).

## **PROGRAMI PRIJAVLJENI ZA POZIV ZA JAVNE POTREBE U KULTURI MINISTARSTVA KULTURE I MEDIJA RH ZA 2021. GODINU**

Ostvarivat će se prema razradi plana rada za svaki projekt, a u skladu s odobrenim financijskim sredstvima.

### **Programi knjižnične djelatnosti u 2021. godini**

10. Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest (skup)

13. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj (skup)

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH (edukacija)

E-praktikum obveznog primjerka (edukacija)

FIOFEST 2021.: svečani klapski koncert u čast Dinku Fiju (koncert)

Hrvatski prvotisci: popis i opis prvotisaka u hrvatskim svjetovnim i crkvenim ustanovama

Izgradnja zavičajnih zbirki weba (tematske zbirke u HAW-u)

Izložba i katalog izložbe Judita u povodu obilježavanja 500. godina od tiskanja prvog izdanja Judite (izložba)

Izložba „Sloboda se njegovim imenom zove“ (izložba)

Međunarodna konferencija „Solidarity in culture: heritage protection under conditions of crisis“ (skup)

Podcast u Digitalnom laboratoriju NSK – produciranje i distribucija kulturnih i obrazovnih sadržaja (digitalne tehnologije)

Razvoj Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima (razvoj pravilnika)

Razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica (digitalne tehnologije)

SMART Library NSK: tehnologija Interneta stvari u doba pandemije COVID-19 (izrada aplikacije)

Sistemska knjižničarstvo 2021: godišnja otvorena konferencija korisnika sustava BUKI (skup)

Zamjena publikacija - sinergija različitih jezika, kulture i znanosti – nastavak projekta (nabava publikacija)

### **Programi muzejske djelatnosti u 2021. godini**

Izdavanje grafičke mape Milana Trenca – 10 vizura (publikacija)

### **Programi vizualne umjetnosti u 2021. godini**

Tonku Maroeviću u spomen (izložba i publikacija)

### **Programi međunarodne kulturne suradnje u 2021. godini**

29th EBLIDA Annual Council Meeting & EBLIDA-NAPLE Conference (skup)

Godišnji sastanak RILM / Godišnja konferencija IAML (skup i sastanak)

Godišnja skupština IIPC-a / Konferencija o arhiviranju weba (skup)

Izložba „Hrvatska glagoljica“ u Bugarskoj (izložba)

Međunarodni godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, Frankfurt, Njemačka (sastanak)

Posjet međunarodnom sajmu knjiga u Pragu i stručni posjet Nacionalnoj knjižnici Republike Češke (edukacija)

Putovanje izložbe „Marko Marulić – europski humanist“ po Švicarskoj (izložba)

Sudjelovanje djelatnika NSK na međunarodnoj konferenciji IFLA 2021. (skup)

Sudjelovanje na konferenciji Liber 2021 (skup)

Sudjelovanje predstavnica NSK na godišnjoj konferenciji CENL-a (skup)

### **Programi izgradnje, održavanja i opremanja ustanova kulture (investicijske potpore)**

Konzervatorsko-restauratorska djelatnost: dokumentacija i edukacija (izrada aplikacije)

Multispektralna snimanja skrivenih tragova knjižnične kulturne baštine (digitalne tehnologije)

Nadogradnja računalne opreme u sobama za studijski rad (digitalne tehnologije)

Nadogradnja sustava kontrole ulaza i izlaza korisnika NSK na suvremeniju tehnologiju RFID (digitalne tehnologije)

Optimizacija i efikasniji rad na pripremi slikovnih materijala, dizajna i izrade publikacija (digitalne tehnologije)

Osvremenjivanje opreme za potrebe održavanja manifestacija u predvorju NSK (digitalne tehnologije)

Osvremenjivanje prijenosne računalne opreme za rad na izradi sadržaja za medije (digitalne tehnologije)

Osvremenjivanje računalne opreme djelatnika Odjela IT radi brže obrade zahtjeva za IT podrškom (digitalne tehnologije)

Prilagodba korisničkog prostora s ciljem osiguravanja strujnog napona za rad korisnika s IT opremom (digitalne tehnologije)

Računalna oprema potrebna za izradu i prilagodbu audio video materijala (digitalne tehnologije)

Sustav za identificiranje, upravljanje i predstavljanje baštinskih zbirki (izrada aplikacije)

Usluga 3D skeniranja u Digitalnom laboratoriju NSK (digitalne tehnologije i edukacija)

### **Programi digitalizacije u arhivskoj, knjižničnoj i muzejskoj djelatnosti u 2021.godini**

Maestro moj: digitalna zbirka maestra Dinka Fija (digitalizacija)

Skriveno blago u knjizi: razvoj usluge za analizu i opis slikovne građe u tiskanim publikacijama (digitalizacija)

### **Programi monografije iz područja kulture i umjetnosti u 2021. godini**

Monografija „Povijest prve javne knjižnice na hrvatskome tlu (1464.)“ (publikacija)

**PROGRAM PRIJAVLJEN ZA POZIV ZA PREDLAGANJE PROGRAMA JAVNIH POTREBA U KULTURI GRADA ZAGREBA ZA 2021.**

Zbornik povodom 40 obljetnice smrti Miroslava Krležę i dvadesete obljetnice otvaranja njegove rukopisne ostavštine (publikacija)

Osim navedenog, uspostaviti će se suradnja radi priprema budućih projekata i uključivanja u suradničke projekte ustanova i organizacija, priprema za 2022. godinu u skladu sa Strategijom razvoja NSK.

## **Skupovi, sastanci, događanja**

NSK će u 2021. godini biti organizator ili suorganizator međunarodnih i domaćih znanstveno-stručnih skupova, a djelatnici NSK će sudjelovanjem na znanstveno -stručnim skupovima predstavljati rezultate svojih istraživanja te promovirati rad NSK. Ovisno o epidemiološkoj situaciji, skupovi će se organizirati kao fizički, online ili hibridni.

### **Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova**

Međunarodna konferencija „Solidarity in Culture: Heritage Protection under Conditions of Crisis“, Zagreb, 18. – 20. ožujak 2021.

2. stručni skup Izgradnja, upravljanje i evaluacija zbirki: Obvezni primjerak – razvoj i uloga, Zagreb, 2021.

10. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata – D-fest, Zagreb, 2021.

13. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Umag, 2021.

17. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, 2021.

24. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, Rovinj, 2021.

Festival povijesti – Kliofest, 2021.

Knjižnice u procjepu, Sisak, 2021.

Konferencija Društva bibliotekara pravnih i srodnih biblioteka jugoistočne Europe, Mostar, Bosna i Hercegovina, 2021.

Okrugli stol „500. obljetnica Stjepana Konzula Istranina“, 2021.

5. Okrugli stol Komisije za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama HKD-a, Rijeka, studeni, 2021.

Sistemska knjižničarstvo, Zagreb, 2021.

### **Sudjelovanje na domaćim znanstveno-stručnim skupovima**

3. okrugli stol Predmetno označivanje u području glazbe“, Zagreb, 2021.

5. okrugli stol Komisije za statistiku i pokazatelje uspješnosti u knjižnicama HKD-a, studeni, 2021.

8. PubMet, Zadar, 2021.

10. festival hrvatskih digitalizacijskih projekata - D-fest, Zagreb, 2021.

12. okrugli stol za školske knjižnice, listopad 2021.

15. okrugli stol o pokretnim knjižnicama u Republici Hrvatskoj i 9. festival hrvatskih bibliobusa, lipanj 2021.

17. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, 2021.

17. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom i posebnim potrebama, rujan 2021.

21. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama, Zagreb, prosinac 2021.

24. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji, Rovinj, 2021.

46. skupština Hrvatskog knjižničarskog društva, 2021.

Dani e-infrastrukture DEI, Zagreb, 2021.

Dani komunikacija, Rovinj, 2021.

Digital Takeover 2021.

Focus konferencija 2021.

HOWtoHOW marketinška akademija, Zagreb, 2021.

Knjižnice u procjepu, Sisak, 2021.  
KOMferencija, Zagreb, 2021.  
MAKK, Zagreb, studeni 2021.  
Okrugli stol: Koje baze podataka korisnici narodnih i školskih knjižnica trebaju?, studeni 2021.  
Okrugli stol povodom 15. obljetnice knjižnične usluge za slijepe i slabovidne u Knjižnici i čitaonici „Fran Galović“, Koprivnica, studeni 2021.  
Proljetna škola školskih knjižničara, ožujak/travanj, 2021.  
Stručni skup Hrvatskoga čitateljskog društva, Zagreb, rujan 2021.  
Sistemska knjižničarstvo, Zagreb, 2021.  
Smart Cities 2021.  
Weekend Media Festival, Rovinj, 2021.  
Znanstveni skup o Kumičićima, svibanj 2021.

### **Sudjelovanje na međunarodnim znanstveno-stručnim skupovima**

21<sup>th</sup> Conservator-Restorers Professional Meeting, Ljubljana, Slovenija, 2021.  
50. godišnja konferencija LIBER, Beograd, Srbija, 2021.  
87<sup>th</sup> IFLA World Library and Information Congress, kolovoz 2021.  
The Best in Heritage, rujan, 2021.  
BIBFRAME workshop, 2021.  
EBLIDA/NAPLE Conference, lipanj 2021.  
Engaging with web archives, Irska, 2021.  
European Conference on Information Literacy (ECIL), rujan 2021.  
Europeana 2021, studeni/prosinac 2021.  
General Assembly and Web Archiving Conference, Luksemburg, 2021.  
ICOLC Europski sastanak, 2021.  
LIDA, Dubrovnik, travanj/svibanj 2021.  
Konferencija Društva bibliotekara pravnih i srodnih biblioteka jugoistočne Europe. Mostar, 2021.  
Međunarodna konferencija Solidarity in culture: Heritage protection under conditions of crisis, Zagreb, 18. – 20. ožujak 2021.  
Međunarodna konferencija tiskarstva, dizajna i grafičkih komunikacija „Blaž Baromić“, 2021.  
Međunarodni stručni skup „Knjižnica – središte znanja i zabave, listopad 2021.  
SWIB20 – 13<sup>th</sup> Semantic Web in Libraries Conference  
The Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQML2020), svibanj, 2021.

### **Sastanci**

Godišnji sastanak CENL-a, Bruxelles, Belgija, listopad 2021.  
Godišnji sastanci predstavnika Europskih dokumentacijskih centara, listopad 2021.  
Godišnji sastanak koordinatora nacionalnih ureda za ISSN, Frankfurt, Njemačka, 4.-8. listopad 2021.  
Sastanci Upravnog odbora ISSN-a (siječanj, travanj, rujan i listopad 2021.)  
Training Seminar for European Documentation Centres – Međunarodni godišnji sastanak Europskih dokumentacijskih centara, studeni/prosinac 2021.

## Događanja

10 godina smrti hrvatske harfistice Rajke Dobronić-Mazzoni, 2021.  
Ciklus Tribina Inozemne Croatice, tijekom 2021.  
Dan hrvatskih knjižnica, studeni 2021.  
Dani otvorenih vrata NSK, veljača 2021.  
E-praktikum obveznog primjerka, 2021.  
Festival čitanja, 2021.  
Festival „Miroslav Krleža“, 2021.  
Fiofest - svečani klapski koncert u čast Dinku Fiju, 2021.  
Interliber, Zagreb, 2021.  
Manifestacija Mjesec hrvatske knjige, listopad 2021.  
Manifestacija Noć knjige, 2021.  
Mediterranski festival knjige, Split, 2021.  
Međunarodni harfistički festival, Zagreb, studeni 2021.  
Noć knjige, travanj 2021.  
Obilježavanje Dana NSK, veljača 2021.  
Obilježavanje, Tjedna Europe, svibanj 2021.  
Obilježavanje Europskog tjedna sporta, rujan 2021.  
Predstavljanje monografije „500. obljetnica djelovanja prve javne knjižnice na hrvatskome tlu“, 2021.  
Sajam knjiga, Frankfurt, Njemačka, listopad 2021.  
Sajam knjiga, Prag, Češka, svibanj 2021.  
Sa(n)jam knjige u Istri, prosinac 2021.

***NAPOMENA:** organizacija skupova i sudjelovanja na skupovima ovisit će o primjeni mjera zaštite od epidemije COVID-19. Stoga će se skupovi kojima je organizator ili suorganizator NSK planirati dvojako – u fizičkom i online obliku, te hibridno, a realizacija će ovisiti o okolnostima i mjerama Civilnog stožera.*

## Nakladnička djelatnost

Odsjek Marketing i komunikacije u suradnji s drugim odjelima NSK i vanjskim partnerima kao sunakladnicima u 2021. godini planira objaviti sljedeće naslove:

CIP – knjige u tisku

Crteži Johanna Bernharda Fischera von Erlacha u Grafičkoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (izdanje na engleskom jeziku)

Časopis GLAS NSK

Grafička mapa „10 vizura“

Hrvatska bibliografija knjiga, Niz A

Hrvatska bibliografija članaka, Niz B

Hrvatska bibliografija serijskih publikacija i druge neomeđene grade – Niz C

Hrvatska retrospektivna bibliografija

Katalog izložbe „Hrvatska glagoljica“ u Bugarskoj

Katalog izložbe „Judita“

Katalog izložbe „Marko Marulić - europski humanist“ u Švicarskoj (MARKET)

Katalog izložbe s bibliografijom „Hommage a Tonko Maroević“

Katalog izložbe „Zbog njega se sloboda Vukovar zove“

Kraljevska ugarska domobranska novela, pretisak

Monografija „500. obljetnica djelovanja prve javne knjižnice na hrvatskom tlu“

Novije hrvatsko knjižničarstvo u međunarodnom okruženju (Prilog za bibliografiju)

Programska knjižnica 10. festivala hrvatskih digitalizacijskih projekata

Programska knjižnica konferencije „Solidarity in culture: heritage protection under conditions of crisis“

Programska knjižnica 13. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj "Narodne knjižnice – jačanje kulturne i obrazovne uloge u globalnim kriznim situacijama“

Programska knjižnica Sistemsko knjižničarstvo

Publikacija o Matiji Vlačiću Iliriku

Zbornik radova 13. savjetovanja za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj

Zbornik radova „Selected papers from the conference solidarity in culture: heritage protection under conditions of crisis“

Zbornik radova Sistemsko knjižničarstvo

## **Izložbena djelatnost**

U 2021. godini NSK planira sljedeće izložbe:

Izložba „Hommage a Tonko Maroević“

Izložba „Hrvatska glagoljica“ u Bugarskoj

Izložba „Hrvatski u školi: priča o nastavnom predmetu“

Izložba inovacija „ARCA 2021“

Izložba „Judita“ u povodu obilježavanja 500. godina od tiskanja prvog izdanja

Izložba „Marko Marulić - europski humanist" u Švicarskoj

Izložba „Sloboda se njegovim imenom zove“

Prigodna izložba „Zbog njega se sloboda Vukovar zove“ povodom 30. obljetnice obilježavanja Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje

Prigodna izložba građe u povodu obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja te Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata

Izložba u povodu stogodišnjice Francuskog instituta

Izložba u sklopu Festivala „Miroslav Krleža“

Online izložba u povodu Europskog dana zaštite osobnih podataka

Virtualna izložba „Flaciana“

Virtualna izložba „Jacques Hnizdovsky“ - djela iz Grafičke zbirke

Virtualna izložba „Obitelj Sadeler“ - nizozemski grafičari 16. i 17. stoljeća

Virtualna izložba „O grafičkim tehnikama“

Virtualna izložba o Matiji Vlačiću Iliriku

Virtualna izložba „Izložba plakata“

Virtualna izložba „The Rroma on the Road / Rroma pe Droma“

## Povjerenstva, radne grupe, odbori

Djelatnici NSK sudjelovat će tijekom 2021. godine u radu sljedećih povjerenstava, radnih grupa i odbora gdje je NSK nositelj ili sudionik preko svojeg predstavnika.

Interne radne grupe bit će osnivane po potrebi.

DARIAH-HR Digitalna istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku u Republici Hrvatskoj

ERAC Standing Working Group on Open Science & Innovation

International Internet Preservation Consortium (IIPC) Membership Engagement Portfolio

Koordinacijski odbor Dabra

Organizacijski i programski odbor 13. savjetovanja za narodne knjižnice

Organizacijski odbor Noći knjige

Povjerenstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za razvoj repozitorija Sveučilišta u Zagrebu i institucijskih repozitorija visokih učilišta

Povjerenstvo za dodjelu nagrade - Baština na mreži: izradi virtualnu izložbu u NSK

Povjerenstvo za dodjelu Nagrade i priznanje NSK

Povjerenstvo za DOI

Povjerenstvo za izložbe

Povjerenstvo za izradu Strategije razvoja NSK

Povjerenstvo za knjižnično informacijski sustav

Povjerenstvo za praćenje kvalitete rada i vrednovanja usluga NSK

Povjerenstvo za razvoj programa Digitalni laboratorij Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu Centra za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice

Pregovaračko povjerenstvo Projekta Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija: e-izvori

Programski odbor i Organizacijski odbor Međunarodne konferencije Solidarity in Culture: Conference on Cultural Heritage Protection in Crisis

Projektini tim NSK za sigurnost i otpornost na rizike

Radna grupa knjižničarske zajednice za „Pravilnik za opis i pristup gradivu u arhivima, knjižnicama i muzejima"

Radna grupa za izradu popisa usvojenih naslova KAM

Radna grupa za usvojene naslove hrvatskih anonimnih i povijesnih djela

Radna grupa za MARC 21 A

Radna grupa za MARC21 B

Radna grupa za metapodatke

Radna grupa za UDK

Radna skupina za autorska prava u Dabru

Radna skupina za edukaciju i podršku u Dabru

Radna skupina za izradu dokumenta „Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine“

Radna skupina za izradu podzakonskog akta na projektu Znanstveno i tehnologijsko predviđanje

Radna skupina za korisničke funkcionalnosti u Dabru (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji)

Radna skupina za ocjenske radove u Dabru

Radna skupina za opis slikovne, audio i video građe, kontrolirane rječnike i identifikatore u Dabru

Radna skupina za opis znanstvenih i srodnih radova, kontrolirane rječnike i identifikatore u Dabru  
Savjetodavno povjerenstvo Projekta Povećanje pristupa elektroničkim izvorima znanstvenih i stručnih informacija: e-izvori  
Stalni odbor IFLA-ine Sekcije za novine i ostale informativne medije (IFLA News Media Section)  
Stalni odbor za razvoj i održavanje Pravilnika za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima  
Stalni odbor za održavanje i razvoj Sustava jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica  
Stručni tim za provedbu projekta „e-kultura – Digitalizacije kulturne baštine“  
Tehnički odbor HZN/TO 46 za knjižničarstvo, dokumentaciju i informacije Hrvatskog zavoda za norme  
Upravni odbor Međunarodnog ureda za ISSN IC-a  
Uredništvo predmetnih oznaka  
Uredništvo oznaka za žanr/oblik  
VIAF Council  
VIAF GDPR radna grupa

## Upute, smjernice, pravilnici

NSK će u 2021. godini donijeti slijedeće upute, smjernice i pravilnike:

Doktorske disertacije: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC 21  
Neomeđena građa: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC 21  
Online građa: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC 21  
Preporuke za razmjenu i ponovnu uporabu knjižničnih podataka u primjeni putem portala otvorenih povezanih podataka NSK – data.nsk.hr  
Priručnik za izradu i dodjeljivanje normiranih oznaka za žanr/oblik  
Priručnik za pregledavanje i pretraživanje sadržaja HAW za korisnike  
Procedura vođenja Upisnika knjižnica u Republici Hrvatskoj  
Revizija i otpis knjižnične građe - procedura i dokumentacija za narodne knjižnice  
Revizija i otpis knjižnične građe - procedura i dokumentacija za školske knjižnice  
Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine u sklopu projekta e-Kultura  
Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke muzikalija i audiomaterijala  
Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke zemljovida i atlasa  
Upute o obveznom primjerku  
Upute za reviziju i otpis knjižnične građe za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice  
Upute za provedbu stručnog nadzora u knjižnicama za sveučilišne matične službe  
Upute za rad u Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica za narodne knjižnice  
Upute za rad u Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica za sveučilišne, visokoškolske, znanstvene i specijalne knjižnice  
Upute za rad u Sustavu jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica za školske knjižnice  
Upute za upis podataka u Upisnik knjižnica  
Vizualna građa: upute za katalogizaciju u bibliografskom formatu MARC 21

## Međunarodna članstva NSK

NSK i njezini djelatnici u 2021. godini bit će članovi međunarodnih udruga, baza podataka i sustava za razmjenu podataka:

CDNL – The Conference of Directors of National Libraries (Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica)

CENL – The Conference of European National Librarians (Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica)

DART Europe (Europski digitalni repozitorij disertacija)

DOI – Digital Object Identifier (Digitalni identifikator objekta)

EURIG – The European RDA Interest Group (Europska grupa za praćenje RDA)

Europeana (Europska digitalna knjižnica)

ENA – Europeana Network Association (Udruga Europeana mreže)

IAML – International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (Međunarodna udruga glazbenih knjižnica, arhivskih i dokumentacijskih centara)

ICA – International Cartographic Association (Međunarodno kartografsko udruženje)

ICDL – International Children's Digital Library (Međunarodna dječja digitalna knjižnica)

IFLA – International Federation of Library Associations (Međunarodna federacija knjižničarskih društava)

IIPC – International Internet Preservation Consortium (Međunarodni konzorcij za trajnu pohranu internetskih sadržaja)

Index Translationum

ISBN – International Standard Book Number (Međunarodni standardni knjižni broj)

ISMN – International Standard Music Number (Međunarodni standardni broj notne građe)

ISSN – International Standard Serial Number (Međunarodni standardni broj serijske publikacije)

LIBER – Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (Udruga europskih znanstvenih knjižnica)

UDC consortium (UDK Konzorcij)

VIAF – Virtual International Authority File (Virtualna međunarodna normativna baza)